

MHB 1644

VILVÁKOK

1992. JÚNIUS

TARTALOM

Köszöntő	3
Bartha Zsuzsanna: Elnökségi tudósítás	3
Közlemény	5
Így élt Kőrösi Csoma Sándor (II. befejező rész)	6
Kitekintő:	
Magániskolák budapesten és vidéken	10
Sajtófigyelő	
Vendégségben a szóvivőnél	14
Közlemény	17
Bartha Zsuzsanna Találkozás Szakácsi Sándor színművésszel	18
Dr. Orliczki János: Egy rádióhír nyomában	23
Lak István: Versmondónap	24
Vak szerzők művei:	
Semseyné Legeza Ilona: Leltár	26
Schiff Ervin: Kétely	26
Schiff Ervin: Vak szenvedély	26
Törődjünk többet egészségünkkel!	31
Humorsarok	33
Megyei hírek	35
Horoszkóp	36
Hirdetések	37

A Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének havi folyóirata. Felelős kiadó: Erhartné dr. Molnár Katalin. Felelős szerkesztő: Bartha Zsuzsanna. Szerkesztőségi munkatársak: Kas László olvasószerkesztő, Lak István szakmai szerkesztő. Kiadóhivatal: 1146 Budapest, Hermina út 47. Telefon: 1-210-440/14 mellék. ISSN: 0209-6765. Előfizethető a megyei szervezeteknél: egész évre 120 Ft-ért (a tárgyévét megelőző év november 30-ig), félévre 60 Ft-ért (a tárgyév II. féléve előtti május 15-ig).

Tisztelettel és szeretettel köszöntjük a pedagógusokat a Pedagógus Nap alkalmából!

a szerkesztőség

Bartha Zsuzsanna

Elnökségi tudósítás

A MGVOSZ Országos Elnöksége 1992. április 30-án ülésezett. Igazoltan hiányoztak: Dr. Jáksó László, Dr. Kiss László, Szabó József, Dr. Szőke László, Dr. Szigeti György.

A hiányzók száma miatt az elnökség nem volt határozatképes, ezért úgy döntöttek, hogy az esetleges állásfoglalások, határozatok esetén a hiányzóktól telefonon kéri meg szavazatukat.

Első napirendi pontként a Vakok Állami Intézetében tartott vizsgálatról kapott tájékoztatást az elnökség a meghívott vendégtől, dr. Csocsán Lászlónétól, a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskola tanszékvezető tanárától és a főtítkártól.

Először egy rövid áttekintést hallottak az előzményekről az elnökség tagjai. Kiderült, hogy 1990-91 fordulóján a közérdekű bejelentések hatására a Népjóléti Minisztériumnak foglalkoznia kellett a VÁI problémáival. Egy bi-

zottság jött létre, amely igen alaposan igyekezett feltárni a gondokat és jelentését elkészítette. Ezt követően Dr. Csocsán Lászlónét kérte fel a Népjóléti Minisztérium, miniszteri biztosnak 1991. december 31-ig.

Röviden a következőképpen fogalmazhatók meg a VÁI-ban tapasztalható problémák gyökerei:

- funkciózavarok vannak,
- nem teljes a rehabilitáció folyamata,
- gazdaságosabbá kell tenni a működtetést,
- a szakértelem koncentrálására van szükség.

Egyrészt a fentiekben elmondottakból következik a VÁI átszervezésének szükségessége, másrészt:

- megváltoztak a jogszabályok,
- nem lehet pontosan tudni, hogy melyik munkakör milyen feladatnak az ellátására szolgál,
- olyan feladatokat kellene ellátnia a VÁI-nak, amelyhez nincsenek meg a személyi és tárgyi feltételek (Országos Módszertani Központ),
- a közép-súlyos értelmi fogyatékos emberek helyzete megoldatlan az intézetben,

→ rendezetlen a bérek és a szabadságolások helyzete a gyógypedagógusok viszonylatában.

1991. végére a miniszteri biztos által elkészült egy, az intézet átszervezésére, többféle variációt tartalmazó javaslattervezet. Mivel 1992. februárjáig nem történt semmi, szövetségünk és a volt miniszteri biztos kitartó erőfeszítéseinek eredményeként február végére elkészült a Népjóléti Minisztériummal közösen egy, az átszervezésre vonatkozó részletes feladatterv. Sajnos, ennek ellenére a helyzet a mai napig megoldatlan. Ebben komoly szerepe van dr. Kakuszi István szociális államtitkár úrnak.

Az Országos Elnökség úgy határozott, hogy levélben fordul Dr. Surján László miniszter úrhoz. Ebben a levélben ismertetik vele a kialakult helyzetet, s kéri az ügy alapos kivizsgálását, a felelősök megtalálását.

Dr. Csocsán Lászlóné még azzal a kéréssel fordult a testület tagjaihoz, hogy a vak emberek biztonságos közlekedése érdekében keressék meg hivatalból Budapest főpolgármesterét és az országos rendőrfőkapitányt. Felháborító és tarthatatlan az a helyzet, hogy az autóktól nem lehet elférni a járdán. Sok vak és gyengénlátó ember testi épességét, ruházatát veszélyeztetik.

Az elnökség úgy foglalt állást, hogy amennyiben a hivatalos fellépés nem jár eredménnyel, úgy nem riadnak meg a tömegdemonstráció megszervezésétől sem.

Következett a második napirendi pont. Elekesné Horváth Márta, a Rehabilitációs Osztály vezetője a bala-

tonboglári titkári-adminisztrátori értekezlet előkészítéséről szolt. Az értekezletre 1992. május 21-23-a között kerül sor.

Az értekezlet javasolt témái:

- tájékoztató a szövetségben folyó munkáról,
- a számítógépes adatnyilvántartás bevezetése a Budapest és Pest megyei szervezetnél,
- tájékoztató az 1992-ben érvényben lévő számviteli szabályokról, a MGVYOSZ Számviteli Szabályának részletes ismertetése,
- a kulturális élet lehetőségei a szövetségben,
- kötetlen beszélgetés a szövetség és a megyei szervezetek munkájáról, a tapasztalatok kicserélése,
- a 14 év feletti gyermekek tagsági viszonyának kérdése,
- választó közgyűlések, küldöttközgyűlések időpontjainak egyeztetése,
- az Országos Elnökség által javasolt egyéb témák.

A javaslat tervezetet az elnökség elfogadta.

Végezetül a bejelentésekre került sor:

- egy németországi konferenciára személy szerint Fehér Annát hívták meg,
- Dániában idén szeptemberben egy olyan könyvtáros konferenciát rendeznek, ahová a vakok és a vakoknak működő normál könyvtárak szakembereit hívják,
- Szeptemberben Budapesten egy konferenciára kerül sor a természetes gyógymódokról. Szeretnénk képviseltetni magunkat.

- Prágában kerül megrendezésre egy konferencia a tájékoztatásról és a propagandáról. Amennyiben a részvételünk feltételeit anyagilag biztosítani tudjuk, úgy jelen leszünk.
- Augusztusban Párizsban a fogyatékosok szakképzéséről tartanak konferenciát. Valamennyi költséget a résztvevőknek maguknak kell fizetniük. A részvétel jogát felajánljuk a Vakok Általános Iskolájának és a Gyengénlátók Általános Iskolájának,
- a szövetség 10 ezer forinttal támogatja a Gyengénlátók Általános Iskolája által megrendezésre kerülő

- családi hétvégét,
- megalakult a CET (Civil Egyesületek Társasköre). A szövetség egy sajtónyilatkozatra készül, melyben ismételten leszögezi, hogy nem csatlakozik egyetlen egyéb szervezethez sem, maga kívánja a látássérült emberek érdekképviselését ellátni.
- május 23-án Fórumot rendeznek a fogyatékosok esélyegyenlőségéről, az integrált oktatásról.

A tanácskozás az elnöki zárszóval fejeződött be.

KÖZLEMÉNY

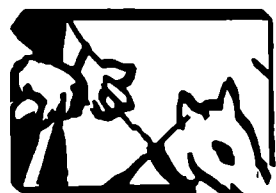
Kutyával való üdülési lehetőség Nagyvázsonyban

Elhelyezés családi ház kertjében sátorban (sátrat és hálósákot biztosítanak). A kutyákat a sátorba is lehet vinni, de fedett helyen kikötésre is van lehetőség. Camping körülményeket találnak, étkezővel és mosdókkal.

Szállás díj: 200 Ft/nap/fő plusz 50 Ft idegenforgalmi adó.

A kutyák elhelyezése 50 Ft/nap.

Étkezés: reggeli és vacsora igényelhető napi 100-100 forint/fő-ért. Az ebédet egyénileg kell megoldani. A kutyák számára napi száz forintért igényelhető ellátás. Az étkezés igénybevétele nem kötelező.

Külön szolgáltatások: sétalovaglás vezetővel 400 Ft/óra, kutya kozmetika, állatorvosi

vizsgálat, kirándulások szervezése a környékre (halas tó, Balaton), házi kutyaverseny, játékos vetélkedők, esti tábortűz.

Jelentkezés: levélben az alábbi címen: Hajdú Judit, 8291 Nagyvázsony, Dobány u. 5.

A jelentkezéssel együtt előlegként a szállás díjat be kell fizetni. Emellett pontosan kérik feltüntetni, hogy az étkezések mely fajtáját kívánja igénybe venni. Amennyiben az utazást megelőzően 15 nappal mondja le a részvételt, úgy a befizetett teljes összeget visszakapja. A 15 napon belül történő lemondás esetén az előleg felét fizetik vissza. Telefon: 14-15-744, vagy 11-31-127.

Az üdülési lehetőség 1992. június 1-től vehető igénybe. Minden érdeklődőt szeretettel várnak a szervezők.

Így élt Kőrösi Csoma Sándor

(II. befejező rész)

Ősz volt, mikor a vándor útnak indult. Dél felé tartott, a Havasalföld zsupptetős falvacskáin keresztül.

Elindulásakor otthon hibáztatták azért, hogy nem akart anyagi támogatást elfogadni. Igaz, hogy Kolozsvárott Teleki Pál és Döbrentei Gábor országos gyűjtést akartak indítani utazásához, de ő ezt visszautasította. A Kenderessy Mihály által felajánlott évi száz forintot is inkább csak baráti kölcsönnek tekintette. Az elinduláskor úgy gondolta, hogy néhány hónap legfeljebb egy év alatt elérheti uticélját, s ez idő alatt nyelvtanítással megkeresheti kenyerét.

A legnagyobb gondot a határ felé a „katonai őrizet” jelentette, mert mint székely határőr család fia nem hagyhatta el hosszabb időre az országot. A határon túl, már a török félhold uralma alatt lévő Balkánon nem kellett tartania a császári hatóságok ellenőrzéseitől.

1819 decemberében érkezett meg Bukarestbe. Január 1-én, átkelven a Dunán, Macedónia felé vette útját. Napi 30-38 mérföldet megtéve haladt a sziklás hegyeken át, a januári hóbanfagyban, s nyolc nap elteltével elérte Szófiát. Onnan Konstantinápoly felé igyekezett tovább. A Marica folyó völgyében haladva január 25-én érkezett meg az egykori Philippoliszbe, a mai Plovdivba. Innen Drinápolyon (Edirne) át igyekezett volna tovább, de a pestis eltérítette. Február utolsó napján érkezett Egyiptomba, Alexandriá-

ba. A nagy kikötőváros tarka forgatagában bizonytalanul érezte magát, ezért örült meg oly nagyon, amikor a bazárok között bolyongva egy tiroli születésű kovácmesterre bukkant. A derék Schäfer József házába fogadta. Szívességéről több mint két évtized múltán, szótára előszavában külön is megemlékezett.

Haza nem küldhetett levelet, mert az országnak nem volt postai összeköttetése Európával. Itthon azonban gondoltak rá, ha nem is tudták merre jár. A „Tudományos Gyűjtemény” c. ismeretterjesztő folyóirat már 1820 elején „Nevezetes magyar utazó” címmel hírt adott a merész vándorról.

A pestis Alexandriában is kitört, innen is tovább kell mennie. Ciprus szigetére hajózott, ahol Európa és Ázsia határára került. Ekkor 1820 márciusát írták. Bejrút felé vette az irányt. A föníciai alapítású várost alig két napi hajózás után érte el. Innen a tripoliszi kitöbőbe hajózik tovább, majd négy-öt napi út után Latakiába érkezik. Innen már hajóval nem mehetett tovább, tevekaravánhoz kellett csatlakoznia. Április 13-án érkezik meg Aleppoba. A karavánok nyomában haladva tette meg a tengertől mintegy 80 mérföldre (125 km) lévő városig az utat.

Ez az út európai ember számára szinte elviselhetetlen nehézségekkel és veszélyekkel járt. Aleppoban több mint egy hónapig időzött, csak május 19-én indult tovább. Szótára előszavában megemlékezett Pohle Ignác,

csehországi születésű, aleppo-i kereskedőről, akitől ajánlólevelet kapott Bagdadban működő ügynökéhez, a Magyarországról elszármazott Swoboda Antalhoz. Ez az adat is arról árulkodik, hogy miért vette Bagdad felé útját. Ázsiai ruhába öltözve, több karaván kíséretében a nyolcadik nap táján tűntek fel a város tornyai, kupolái.

Swoboda házában szállást kapott. A hosszú utazás vékonyra apasztotta tarisznyáját. Hat hétig időzött a szépséges keleti városban, könyveibe mélyedve, tudását gyarapítva. Ezután újra európai öltözetben lóra ül és egy karavánhoz csatlakozik. A közvetlen uticél: Teherán, ahová október 14-én meg is érkezik.

Az angol nagykövetséget felkeresve egy segítőkész perzsa alkalmazottba botlik. Ekkorra már anyagilag kimerült. Három hét múltán érkezett csak meg az angol követ. A művelt diplomatának, Henry Willock-nak és öccsének, George-nak megtetszett a szerény, de nagytudású magyar. Szor

ros baráti kapcsolat alakult ki közöttük. Itt találkozott dr. Richard követségi orvossal is, akire szintén hálásan emlékezett vissza. Hosszan időzött Teheránban, miközben érdekes egyezéseket vett észre a magyar és a perzsa nyelv között. (Például: a magyar „vásár” szó a közép-perzsa nyelvben „vácsár”). Emellett azonban más oka is volt maradásának. Nehéz szívvel írt haza a „patrónus urakhoz”, anyagi segítséget kellett kérnie. A válasz késett. Közben kitavaszkodott és 1821. március 1-én búcsút vett két angol pártfogójától.

1821. március 18-án érkezett meg levele Nagyenyedre és szeptember 18-án postára kerül a számára Erdélyben gyűjtött 86 arany. Magyarországon is buzgón adakoztak a nemzeti ügyre: 2878 forint 12 krajcár gyűlt össze a vándornak.

Az iratokat, erdélyi útlevelét Teheránban hagyva, Bokharán át Belső-Ázsiába készült, ahová még csak kevés európai jutott el. A távolság nem olyan nagy, mégis három hétbe tellett, míg a megrakott, lassan mozgó tevékkel eljutottak a félelmetes, kopár hegyek alatt a mély árkokkal és szakadékokkal szabdalta kanyargós úton Teheránból Meshedbe. Ez a város Perzsia keleti határvidékén fekszik, közel Afganisztánhoz. Itt egy szegényes csajhánében (teaház) húzódott meg. Munkát vállalt a megélhetés érdekében.

A szomszédos vidékek háborús zavargásai miatt csak október 20-án folytathatta útját Bokhara felé, ahová november 18-án érkezik meg. Végre

A zanglai lámakolostor bejárata

8

céljai megvalósulásának küszöbén áll. A régi Turkesztán főváros különösen veszélyes volt az európai utazóra

nézve. A homoksivatag, a fojtó hőség, a víz hiánya jelentették egyrészt a megpróbáltatást, másrészt a turkomán rablók, akiknek gyors, apró lovaival szemben a karavánok lomha tevéi, szamarai nem vehették fel a versenyt. A rablók áldozatai közül nem egy a rab-szolgapiacokon kötött ki.

Alig érkezett meg Bokharába, olyan hírek keltek szárnyra, hogy erős orosz had közeledik a város elfoglalására. Ezért a karavánok nem indultak el Szamarkand felé. Az idegenek igyekeztek elhagyni a várost. Jobbnak látja egy Kabul felé induló karavánhoz csatlakozni, nehogy kémnek nézzék.

1821. október 23-án indul a Karakum (Fekete Homok) sivatagjain át délnek, az afgánok földje irányába. Igyekezniük kellett, hogy átkeljenek a magas hágókon, még mielőtt a hó eltorlaszolja az utakat. Az úton fölfigyel egy a sziklába vésett, hatalmas szoborra (Buddha), melynek közelében két kisebb kőszobrot is láthatott.

Kabulban, az 1800 méter magasan épült afgán fővárosban mindössze két hetet időzött. Január 19-én pedig elindul Pesavarba. Útközben két európai tiszttel találkozik. Velük együtt érkezik 1822. március 12-én Lahorba, a szikh fejedelem pompás fővárosába. Itt tíz napot időzik.

Megtudta, hogy a hosszú hajhoz és szakálhoz vallási előírásból ragaszkodnak. A szikh elnevezés „tanítvány”-t jelent. Eredetileg az V. században alapított vallási felekezet hí-

veinek nevét jelölte. Ez a szekta egyesítette magában az ősi hindu vallás, a Brahmanizmus sok elemét (pl. a lélek-vándorlás tanát) a Mohamedanizmus egy Isten hitével.

Mennyi kincset adhatott volna a tudománynak, ha mindent megír, amit látott és tapasztalt.

Az idő nyári melegre fordult és megpróbált feljutni a hegyek koszorúza Kasmirba. Több mint három hetet töltött a „Kelet-Velencéjének” is nevezett fővárosban, ahonnan május 19-én indult (valószínűleg gyalog) tovább. Június 19-én érkezik Leh városába. Annyi pénze nem volt, hogy karavánhoz csatlakozhasson. Huszonöt napi veszteglés után elhatározza, hogy visszatér Lahorba. Sorsdöntő fordulat vár rá: találkozik William Moorcroft angol kormány megbízottal, aki látta, hogy az ismeretlen európai rendkívül művelt, kiválóan ismeri az ázsiai nyelveket és pillanatnyilag anyagilag és lelkileg egyaránt kétségbeejtő helyzetben van.

William Moorcroft-tól megkapta tanulmányozásra Giorgi olasz hittérítő „Alphabetum Tibetanum” (Tibeti ABC) című munkáját.

Körösi úgy gondolta, hogy érdekes forrásokra akadhat a tibeti könyvtárakban a magyarok őstörténetére vonatkozóan is. Rendkívüli vállalkozás volt a 40. esztendejéhez közel járó férfitől, hogy a különös írásrendszerű, alig ismert nyelv tanulmányának neki kezdjen. Hogy is gondolhatta volna, hogy élete fő célja ez a kutatás lesz, s hogy ezen a téren alkotja meg maradandó művét.

Elindul a kilenc napi járóföldre lévő Zanglai kolostor felé.

1823-24-ben kegyetlen nélkülözések közt fűtetlen, tenyérszerű cellában eltöltött két esztendő alatt rakta le a tibeti nyelvészet alapjait. 320 tibeti tudományos könyvet olvasott át, és 40 ezer tibeti szót gyűjtött össze. Ő volt az első európai, aki behatolt a tibeti kultúra ismeretlen világába.

1827-1830 között a kanami kolostor szerzetes lakója, s elkészítette az első tibeti nyelvtan, valamint a tibeti-angol szótárt. (Maga a tibeti írás indiai eredetű. A ma is használatos írásjeleket a VII. század első felében kezdték használni a tibeti nyelv rögzítésére. Mint minden indiai írástípus, a tibeti is, szótagírás.)

1830-ban a Bengáli Ázsiai Társaság meghívására Calcuttába ment, ahol gyűjtőmunkája eredményeit feldolgozva, 1834-ben kiadta a világszerte ismert nyelvtankönyvét és szótárát.. (Nem tartott igényt szerzői tiszteletdíjra, műveit hálája jeleként ajánlotta fel pártfogóinak).

Művei megjelenésekor, 1834. február 6-án, a Bengáli Ázsiai Társaság egyhangulag tagjává választotta.

Csorba Géza szobra: Csoma, a bodhisszatra (Buddhista szellemi vezető)

A tudós munkái kiállták az idő próbáját, még halála után száz évvel is érdekesnek bizonyultak arra, hogy újra kiadják őket.

Itthonról 1832. áprilisában kap levelet és 142 fontot. A pénz zavarba ejtette, mert úgy érezte, hogy nem tett eleget hazája őstörténetének felkutatásáért. A haza azonban nem így vélte: 1833-ban a Magyar Tudós Társaság levelező tagjává választotta.

1837-ben visszatér Calcuttába, ahol könyvtáros lesz. Összesen 16 európai és keleti nyelven állított össze szójegyzékeket.

A könyvei és kéziratok között görnyedő tudósnak a szépirodalom, a költészet volt magányos óráinak időtöltése.

Úgy érezte két nagy művével lerőtt tartozását a brit nemzet iránt, de még adósa saját nemzetének.

1842-ben elindult Nagy-Tibet felé. Útközben a Himalája tövében húzódó erdős, mocsaras vidéken maláriában megbetegedett. A gondos orvosi ápolás ellenére a „konok székely” szervezete nem győzte le a betegséget. 1842. április 11-én, reggel öt órakor csöndesen, haláltusa nélkül hunyt el Kőrösi Csoma Sándor Dardzsilinben. A kelet magyar vándoráról így írt Széchenyi István:

"...távol a hazától alussza örök álmát. De él minden jobb magyar lelkében".

A tibeti határon érkezett el hosszú, tövises útjának utolsó állomására. Ez az út azonban a lelki nagyság magaslatain át vezetett mindvégig.

Szülők figyelmébe!

Magániskolák Budapesten és vidéken

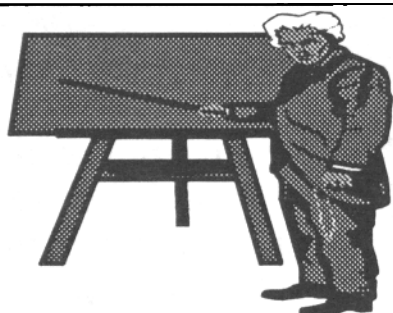
Budapesten

Óvodák:

- Gyermek Klub Óvodai Nevelő és Iskolaelőkészítő Budapest, Verecke u. 99. 1025. (létszám: 63).
- Természetközpontú Óvoda Budapest, Konkoly Thege u. 19/B. 1121. Vezető: Varga Hedvig. ☎ 175-8258.
- Habakukk Gyermekoktató és Utaztató Kft. Budapest, Frankel Leó u. 21-23. (3 éves kortól németoktatás, sport, egyéb programok). ☎ 116-8589. Létszám: 18.
- Menedék Alapítvány Óvoda Budapest, Késmárki u. 8. 1221. (Létszám: 26).
- Lares Alapítvány Óvoda Budapest XI-II. Karikás Frigyes u. 12. Vezető: Szirmai Gábor. ☎ 129-8027.
- Piaget Alapítvány Óvodája Budapest, Szent István út 15. 1223. (Létszám: 25).

Óvoda és általános iskola

- Vakok Római Katolikus Óvodája és Iskolája Budapest, Mátyás király u. 29. Vezető: Fehér Anna 1011 Budapest, Batthyány tér 7.
- Waldorf Iskola Budapest Községház u. 10. 1028. Pf. 368. 1536. Vezető: Szegő

Péter. (Létszám: óvoda 58, általános iskola 104).

Óvoda, elemi- és középiskola

- Lauder Javne Zsidó Közösségi Iskola és Óvoda Budapest, Lendvay u. 17-19. 1062. Óvoda: Marcibányi tér 12. (Létszám: 59). Vezető: Haas Judit, telefon: 135-9912. Elemi: Lendvay u. 17-19. (Létszám: 105). Vezető: Szeszler Anna. Középiskola: Tárogató u. 2-4. (Létszám: 113). ☎ 176-2333. Vezető: Natonnek Gabriella.

Általános iskola (elemi)

- Rogers Személyiségközpontú Iskola Budapest, Fülemlé u.8. 1121.(Létszám: 86). 1-2 évfolyam. Igazgató: Gádor Anna. ☎ 175-8258. (Létszám: 43).
- Géniusz Tehetséggondozó Iskola Budapest Kalászi u. 30. 1039. Igazgató: Gáspárné Tóth Márta. (Létszám: 79). ☎ 180-3711/33-as mellék.
- Oltalom Magániskola 1-5 évfolyam Budapest, Kőbányai út 30. 1101. (Északi Járműjavító óvodája. Létszám: 43). ☎ 138-1233.
- Pál Apostol Ökumenikus Iskola Budapest, Akácvirág u. 37. 1173.
- Karácsony Sándor Iskola Budapest, Üllői út 305. 1195. 1-2 évfolyam. (Létszám: 28).
- Burattino Iskola Budapest, Tácsics Mihály u. 27-29. 1211. Vezető: Mezei Katalin. (Létszám: 60). Telefon: 267-0963. Képviselő: Montág Beáta és Vig György.

- Montessori Oktatási Centrum Budapest, Mogyoródi u. 5. Igazgató: Bíróné Balogh Vilma. ☎ 187-1010. (Létszám: 20). ☎ 276-5734.
- Mustármag Ökumenikus Általános Iskola Budapest, Víziorgona u. 7. 1039.
- Szivárvány Alsótagozatos Magántanoda Budapest, Szent László tér 7-14. 1106. Pataky Múvelődési Központ. Vezető: Köröshegyi Mária Magdolna. ☎ 158-0410.

Általános és középiskola

- Amerikai Alapítványi Iskola 12 évfolyamos, Budapest, Wesselényi u. 44. Igazgató: dr. Hajdú Péter. (Létszám: általános 344, gimnázium 170, externátus 7).
- Talentum Nemzetközi Tánc-és Zene-művészeti Szakiskola Budapest Rottenbiller u. 16-22. 1074. (Létszám: általános 10, szakközép 56, két tannyelvű 74, zenei 64, diákotthon 21).
- Német Iskola 4 elemi és 5 gimnáziumi évfolyam, Budapest, Órnagy u. 5-7. 1143. Igazgató: Sléger Oszkár.

Gimnázium

- Österreichische Schule, Osztrák Gimnázium, Budapest, Tábor u. 2-4. 1012. Igazgató: Alexander Kulman. ☎ 175-9164.
- Kürt Alapítványi Gimnázium Budapest, Medve u. 5-7. 1027.
- Haas és Singer Gimnázium Budapest, Hévízi u. 3/D. 1033. Igazgató: Miklósfalvi Mária. ☎ / fax: 188-6494.
- Alternatív Közgazdasági Gimnázium Budapest, Raktár u.1. 1035. Igazgató: Horn György.
- Belvárosi Tanoda Budapest, Molnár u.

- 9. 1056. Gimnázium. Igazgató: Gyórik Edit. ☎ 117-9928. (Létszám: 70).

- Novus Gimnázium Budapest, Vágóhid u. 31. 1097. Igazgató: Sajgál Judit. (Létszám: 50).
- Jeriko Humán Gimnázium Budapest, Rokolya u. 28. 1131. (Létszám: 18). ☎ 149-8735. (Szent László Kultúrotthon és Humán Tanulmányi Ház). Pályi László és Szeles Gábor.
- Európa Alapítványú Középfokú Intézet (gimnázium) Budapest, Pannónia u. 83. 1133.(Létszám: 60). Igazgató: Kiss Katalin.
- Future Gimnázium Budapest, Néphadsereg u. 28. 1055. magángimnázium. Telefon: 132-2789.(Létszám: 17).
- Budenz József Alapítványi Gimnázium Budapest, Budenz u. 20-22. 5 évfolyamos gimnázium. ☎ 176-3177. Igazgató Tóth József.

Szakközépiskola

- Idegen nyelvi Titkárnőképző Magániskola Budapest, Boróka u. 5/c. 1025. (gyors- és gépíró szakiskola, francia, angol és német fakultáció). Igazgató: Steinfeldné Forrai Rege, Steinfeld Péter. (Létszám: 76).
- Idegenforgalmi Középiskola Budapest, Szent János u.5. 1039. Telefon: 168-7479. Dr. Benedek Andrásné. (Létszám: szakközépiskola 335, szakmunkásképző 30, tanműhely 30, diákotthon 62).
- Budapesti Külkereskedelmi Szakközépiskola Budapest, IV. Lakkozó u. 3-5. 1046. (Szakközépiskola és egyéves technikusképzés. Létszám: 105).
- Közgazdasági Politechnikum Budapest, Vendel u. 3/b. 1096. (Lét-

12

szám:120). MKM engedély alapján kísérleti. Igazgató: Horn Gábor. ☎ 133-4900/106.

mell.

- KISOSZ Iskola családellátó speciális szakiskola 2 évfolyam, Budapest, X. Előd u. 1. Véghelyi Péter.
- Élelmiszeripari és Vendéglátóipari Szakközép- és Szakmunkásképző Iskola Budapest, Maglódi u.8. 1106. 3 évfolyam, cukrász-szakácsképzés. (Létszám: 40).
- Taverna Vendéglátóipari Szakmunkásképző Iskola Budapest, Dráva u. 18-22. 1133. (Tanműhely, létszám: 306).
- Pályakezdők Speciális Szakiskolája. Fővárosi Művelődési Központ Budapest, Szakasits Árpád u. 1119.

Egyéb iskolák: Fogyatékosok iskolája

- Autizmus Kutatócsoport Iskolája Budapest, Nyár u. 40-42. 1041. (Létszám:20). ☎ 169-7730. Dr. Balázs Anna, Prekop Csilla.

Kollégium

- Szent Márton Kollégium Budapest, Hunyadi u. 2-4. 1191. (Létszám: 48)

Vidéken:

- Gödöllői Waldorf Óvoda Gödöllő, Pf. 147. 2101. (Létszám: 25).
- „Göllner Mária” Waldorf Egyesületi Óvoda Piliscsaba, József Attila u. 22. 2081. (Létszám:12). Vezető: Cseh Katalin.
- Egy szívvel két nyelven francia nyelvű Freinet szellemében dolgozó magánóvoda, Kaposvár, Temesvári u. 2. 7400. (Létszám: 10). Camaráné Takács Katalin.

- „Stingl Vince” Kulturális és Szociális Alapítvány Sváb Nemzetiségi Óvoda Herend, Kossuth u. 140. Vezető: Farkas Ferencné és Katona Mihályné.
- Magánóvoda: Nagykovácsi, Kolozsvári u. 22/A.2094. (Létszám: 15).
- Magánóvoda: Újkígyós, Öreg u. 20. 5661. (Létszám:20).

Általános iskola

- Talento Általános Iskola Budaörs, Pf. 102. 2041. (Létszám:12). ☎ 153-7154. Iván Anikó.
- Képességfejlesztő Magániskola Székesfehérvár, Óvoda u.3. 8000. Általános iskola 1-3 évfolyam, szakosított ének-zene. (Létszám: 85). Vezető: Szűcsné Sebestyén Éva és Végh Ferencné. Székesfehérvár, Vágóújhelyi u. 31/B. 8000. ☎ 22-12-730/1801.
- Képesség és Tehetségfejlesztő Magániskola általános, Várpalota, Dankó u. 16/D. VII. épület. (Létszám: 110). Deák Istvánné.
- Speciális Magániskola, Dyslexiás Magániskola Székesfehérvár, Szabadságharcos u. 59. 8000. Általános iskola 1-8 évfolyam és beszédjavító prevenció, korrekció. Vezető: Czeinerne dr. Bükki Mária. Telefon: 22/62-154.
- Móri Katolikus Iskola Alapítvány Mór, Erzsébet tér 19. 8060. Általános iskola. (Létszám:44).
- Monoskola Budaörs, Lévai u. 34. 2040. Kéttannyelvű általános iskola. (Létszám: 27).
- Karácsony Sándor Waldorf -Pedagógiai Alapítvány Dunakeszi, Eper u. 5. 2120. Általános iskola (Létszám: 25). Vezető: Gujberné Suri Ottília (Dunakeszi, Rákóczi u.2. 2120), és Lénárt Sándor. ☎ 27-42-948.

- Várpalotai Magániskolai Oktató Alapítvány Képesség-és Tehetségfejlesztő Magániskolája Várpalota, Dankó u. 16/D. VII. ép. Általános iskola. (Létszám: 110). Vezető: Deák Istvánné.
- Ökumenikus Közművelődési Egyesület Általános Iskolája Fót. (Létszám: 230).

Óvoda és általános iskola

- Waldorf Óvoda és Általános Iskola Solymár, Pf. 368. 1536. (Létszám: óvoda 58, általános iskola 104).
- Élet-iskola Gödöllő, Tópart u. 2110. (Létszám: óvoda 2, általános iskola 6).

Szakiskolák

- Kempelen Farkas Idegen nyelvű Gépíró és Gyorsíró Alapítvány Szakiskola Ács, Zichy-park 4. 2941. Középfokú szakiskola. Vezető Kiss Ilona. (Létszám: 23).
- Fischer Mór Pedagógiai Szakmunkásképző Intézet Herend, Kossuth Lajos u. 140. 8440. (Létszám: szakmunkásképző 118, diákotthon 44).
- ÁFEOSZ Kereskedelmi Közgazdasági Szakközépiskola Kecskemét, Berkes Ferenc u. 1. 6000. (Létszám: szakközépiskola 144, levelező szakközépiskola 80, kollégium 180). Hegedűs-Deme Pál.
- Energetikai Szakképzési Intézet Paks, Dózsa Gy. u. 95. 7031. Pf. 104. Kováts Balázs.
- Öblösüveggyári Szakmunkásképző Intézet Salgótarján, Hajek Róbert u. 1. 3100.
- ARBOCOOP Iskola középfokú szakmunkásképző, Szarvas, Deák u. 10. 5540. (Asztalos-képzés). Csikós György és Csete György.
- Hansági Ferenc Oktatási Alapítvány

Vendéglátóipari Szakmunkásképző Iskolája Szeged, Honvéd tér 5/B. 6720. ☎ 62-10-433. Igazgató: Bádonyi Mihály.

- Kolping Szakiskola, speciális szakiskola Szekszárd, Pázmány tér 4. 7100. Köntösné Rajnai Annamária. (Létszám: 45).
- Stúdium Nyelvi és Közismereti Szakiskola Székesfehérvár, Fiskális u. 91. 8000. ☎ 36-13-366. Gábor Klára.
- Bánhidai Ipari Tanoda építőipari szakmunkásképző Oktatási GMK. ács-állványozó, szobafestő-mázoló és kőműves szakma. Tatabánya, II. Árpád u. 66. 2800.
- Váci Interiskola Vác, Pf.335. 2600. Szarvas Ádámné.
- „Kiskukta Vendéglősképző Iskola, vendéglátóipari szakmunkásképzés érettségizett tanulókkal. Veszprém, Március 15. u. 4. 8200.
- Vendéglősiskola Sopron, Pannónia Szálló, Várkerület 78. 9400.

Fogyatékosok iskolája

- Beszédjavító Általános Iskola Balatonszemes, Szabadság u. 8636. Általános iskola.
- Látássérült Gyermek Rehabilitációs Központja. Épértelmű gyengénlátók és vakok, értelmi fogyatékos gyengénlátók és vakok általános iskolája és diákotthona. Dr. Sebestyén Ibolya.
- Fogyatékosok Általános Iskolája, Óvodája és Diákotthona, Újpetre, Kossuth u. 12. 7766. (Létszám: általános 26, óvoda 7, diákotthon 7).

SAJTÓFIGYELŐ

(Megjelent a Délmagyarország c. folyóirat 1992.márciusi számában)

Ugye, Önök is emlékeznek Juhász Judit „mosolygós hangjára”, a Családi tükör szombati beszélgetéseire, melyekben oly sokszor ismerhettünk saját gondjainkra? A hang után már az arc is ismerős. Juhász Judit, a Rádió népszerű szerkesztő-riportere 1990 májusában 24 óra alatt döntött: pályát módosít, szóvivő lesz. Azóta derűsen, nyugodt hangon, finom gesztusokkal, csiszolt, egyszerű mondatokkal közvetíti a Népjeléti Minisztérium és a kormány döntéseit, magyarázza a történéseket.

Vendégségben a szóvivőnél

„A sajtó nem politikaformáló, hanem közvetítő eszköz!”

— Egy népszerű, sikeres, szakmájában elismert rádióriporter miért vállalja egy minisztérium, egy kormány politikájának tükrözését, a szóvivőséget?

— Kissé hihetetlen a történet számomra is. Surján doktorral addig nem

találkoztunk, rádiós munkámat ismerve kért arra, hogy legyek a szóvivője. Vállaljak el egy olyan munkát, amely a politikus és újságíró közötti feltétlen bizalomra épülő, közeli kapcsolatot kíván. Meghökkenítő volt, hogy ismeretlenül felkért erre a feladatra, de azt érezeltette, hogy fontosnak tartja a média szerepét, s jelentős feladatot szán annak a munkatársnak, aki vezeti a sajtóirodáját és képviseli őt a közvélemény előtt. Legfontosabb érve az volt, hogy olyan változást szeretne elindítani, amelyért én is szóltam a Rádióban szociálpolitikai, egészségügyi, az emberek életét közlő vizsgáló riportjaimmal. Kért, legyek a munkatársa. Ezért mondtam igent. Az újabb döntést, a kormány szóvivőség vállalását több hónapos tételődés után hoztam meg. Ez ugyanis differenciáltabb feladat, egy egész kormány munkáját kell „megtestesítenem”.

— Ön nemrégiben a JATE újságíróképző programjának vendége volt. Mit mondott Szegeden az újságírópálántáknak: a szóvivőségben mi a legnehezebb?

— A Rádióban mindig a magam nevében beszéltem, saját kérielt véleményemet mondhattam. A szóvivő viszont egy politikus, vagy egy testület véleményét közvetíti. Olyan döntésekről kell beszámolnia, amelyek mögött sok-sok kompromisszum és rengeteg olyan részlet húzódik meg, melyeket nem lehet terjedelmesen előad-

ni. Az első hónapokban a legmeghatározóbb élményem a szorongás volt: jól tolmácsolom-e azt, amit kell. Egy ilyen pályán igazán elengedhetetlen a szerénység! Tanulni, kérdezni soha nem szégyen, így hatolhatunk az ügyek mélyére, így fedezhetjük fel az összefüggéseket.

A RÁDIÓBAN MAGAMNAK TÉVEDTEM

Itt viszont egy kormányt, egy teljes erővel dolgozó miniszterelnököt képviselek a nyilvánosság előtt, így minden apró hiba felnagyítódik. A szóvivő csupaszon áll a közfigyelem céltablájaként, de nem érzékenykedhet. Ha mégis megsebeztek, nagyon gyorsan fel kell dolgoznia a történeteket, hogy ne gyöngüljön. Gyakran látom a szavak és a pillanatnyi valóság közötti óriási szakadékot. Érzem, hogyan pattannak vissza szavaim az emberek életéről - elnézést a képzavarért! -, mert például a törvényalkotók küzdelme a polgár életérzését nem befolyásolja jótékonyan. Az emberek a gyarapodásukon vagy az elszegényedésükön mérik a politika sikerességét. Ha bizonytalan a jövőkép, könnyen megbicsaklik a bizalom is. Ebbe belefáradhatunk, ettől el is gyávulhatunk.

— *A szóvivő újságíró, vagy inkább a politikus menedzsere?*

— A szóvivőségben szerencsére megtaláltam a hajdan annyira szeretett szerkesztői munkát is. Sajtótájékoztatók, háttérbeszélgetések formájában híreket, témákat, ötleteket adok az újságíróknak. A különbség csak az, hogy a riportok nem a saját műsoromban hangzanak el, hanem az országában. Vigasz a számomra, hogy olyan fiatal újságírókat segítek pályá-

juk elején, akik velem együtt vallják: a sajtó nem politikaformáló, hanem közvetítő eszköz. Tehát újságírói munkát végzett, csak más terepen. A szóvivőséget nem tartom menedzserségnek. Abban viszont biztos vagyok, hogy

A SZÓVIVŐSÉG SEGÍTHET A POLITIKUSNAK,

hogy a sajtót ne kínzóeszköznek tekintse, hogy megtanulja használni a nyilvánosság eszközét. Újabban egyre többször hívnak háttérbeszélgetésre, március 20-án pedig egy Tapintható Tárlat megnyitására kértek, amelyen sajátos módszerrel vak és látásérült embereknek teszik „láthatóvá” Budapest köztéri szobrait. Ebből érzem, hogy sokan közéleti szereplőnek tekintik a szóvivőt. Az ilyen találkozókra szívesen megyek, mert talán el tudom mondani, honnan merítem az erőt, a bizakodást. A mi családunk tagjai nagyon tudnak örülni. Édesanyám mindig azt mondta: „Mi kisemberek vagyunk, a mi életünkben csak kicsiny dolgok történhetnek. Meg kell tanulnunk örülni minden apróságnak, mert különben egész életünkben nagyon szerencsétlenek leszünk”. Az ember csak önmagában találhat erőt. A baj nem teperhet le, abból építkezni lehet!

— *Vannak kedvenc lapjai, vagy újságírói?*

— Egy szóvivő minden média minden munkatársának rendelkezésére áll. Ma versengenek a hírekért, ezért fontos az újságírók korrekt tájékoztatása, alapinformációkkal való ellátása. Az újságíró jó néven veszi, ha

16

beavatják. A kiszivárogtatás módszere nálunk még alig ismert. A szóvivőnek nem lehet munkája közben kedvenc lapja, rádió- vagy tévéműsora.

— *Elődei –Bányász Rezső, Ifj. Marosán György, Bajnok Zsolt, László Balázs– mind férfiak. Ön az első női kormányzóvivő. Kiválasztásakor vajon gondoltak-e arra, hogy egy hölgy könnyebben „eladja” a kormány politikáját?*

— A nő személyiségéhez a „puhább”, az érzelmeknek nagyobb teret adó népjóléti, szociálpolitikai, egészségügyi tárgykör talán közelebb áll, mint egy férfiéhez. Ennek ellenére: a szóvivőségben nem a nembeli, hanem

A SZEMÉLYISÉG A LÉNYEG

Az, hogy a szóvivő tárgyilagos, kultúrált, tisztességes ember-e, hogy felkészült-e, hogy milyen a kapcsolatteremtő képessége. A szóvivő „tolmács”, de munkája közben önmagát is adja.

— *Szolidan divatos ruhában, finom sminkkel, ápoltsággal jelenik meg a nyilvánosság előtt. Hivatali szobájában a zöld kárpitok, a virágok, a munkatársai között tapasztalt visszafogott és udvarias hangnem is harmóniát, nyugalmat sugároz. Fontos a szóvivő külső megjelenése, stílusa?*

— Meggyőződésem: a kihívó viselkedés nem segíti a megjelenést. Jó, ha a szóvivő környezete, megjelenése összeszedettséget tükröz. Jó ha látják, hogy nem csak a szavai tisztaságára vigyáz. A megjelenés tiszteletet parancsol és védelmet is jelent.

— *Megváltozott-e az élete, vesztett-e barátokat, miután szóvivő lett?*

— Minden barátom a régi. A ragaszkodás kölcsönös. Mégis elbizonytalanodom, ha olykor kételkednek bennem. Ha átfut a fejükben: megváltozhatom. Ha attól félnek, nem azt látom a világból, amit ők. „Judit, biztosan jól tudod, hogyan élnek az emberek, mi van Baranyában, vagy éppen a Lelhel téri piacon?” - kérdezik néha, holott jól tudják: ma is a Ferencvárosban,

SZEGÉNY EMBEREK KÖZÖTT ÉLEK, gyakran metrózom, a 16 éves lányom két-három órát is bumlizik, hogy eljusson a külvárosi iskolába, ahol korábban is tanult... A barátaim nem fordultak el tőlem, csak most nehezebb összeegyeztetni a közös esték időpontját, hogy találkozhassunk.

Vannak viszont kollégák, akiknek távolságtartását érzem. Ezt természetesnek tartom, ha nem fordul át ellenszenvvé csakis azért, mert az illető egyik vagy másik párt híveként, rokonszenvezőjeként a túlsó partról néz. Most sokkal többen megismernek az utcán, rám mosolyognak, megbökkik egymást a koncerten, odajönnek az üzletben, hogy elmondják a bánatukat...ezek a jelek arról győznek meg, még nincs nagy baj.

— *Egy országgyűlési képviselőtől hallottam: szerinte közérzetjavító tényező, hogy a kormány döntéseit egy mosolygós, jó megjelenésű hölgy közli. Miből meríti az erőt, mikor a rosszabb hírt is derűs nyugalommal magyarázza?*

— Mikor dolgozom, szavakból építek. E szavaknak fedezete kell, hogy legyen. Ennek egy részét ma-

gamból is előállíthatom. A legnagyobb küzdelmet mindenki önmagával vívja, s ebből meríti az erőt is. A szóvivő szavainak hitele a kormányzat politikájából is fakad. Ismétlem: a polgár persze létfeltételeinek változásán méri le a politika hitelét. El szeretném hitetni az emberekkel:

NEM SZABAD FÉLNIÜK,

mert a legjobb úton vagyunk afelé, hogy sorsunk jobbra forduljon.

— *Ezek szerint eddig olyasmit kellett közvetítenie, amivel azonosult. Keleti Görgynek, a Honvédelmi Minisztérium szóvivőjének lemondása igazán aktuálissá teszi a kérdést: Ön milyen okok miatt válna meg feladatától?*

— Csak azt szabad csinálnunk, amiben hiszünk. Ha eltávolodom a feladattól és amagat is kívülről né-

zem, abba kell hagynom, amit csinálok. Szem előtt tartom az arany szabályt: csak az informálhat másokat, aki maga is tájékozott, aki hiteles, aki-ről tudják, igazat mond. A szóvivő - mondják - legfeljebb háromszor engedheti meg magának, hogy hazudjon. Én egyszer sem szeretnék... E két év alatt megismertem a kormányzat erkölcsiségét. Ebbe beleférhet néhány nem igazán sikerült döntés, ügyetlenkedés is, de tisztességtelenség nemigen. Antall József eddigi élete a garancialevél, hogy ez a kormány nem szavaz meg olyan döntést, amivel én nem tudok azonosulni. Ha mégis, akkor visszatérek rádiós munkámhoz! ● ● ●

KÖZLEMÉNY

Ihász Kovács Éva, szövetségünk ismert Fekete István díjas költője megkapta a „Rászoruló gyermekekért, művészekért” alapítvány nagydíját, kiemelkedő irodalmi és művészeti munkásságának elismeréseként. Az alapítvány kurátora Geiszler József „Lengyel” nagydíjas, európai hírű festő, egyházművész volt. Nemrég megjelent „Fénylő fohászok” c. vallásos könyve II. János Pál pápa elismerését, valamint az egyházi sajtó jó minősítését érdemelte ki.

Ugyancsak kitüntetést, nagydíjat adományoztak fiának, Bornemiszsa J. Attilának, az ismert írónak-

költőnek. Térj vissza Judavid c. könyvének recenzióját (Rácz Miklósné tollából) nemrég közölte a Vakok Világa.

Mindkét alkotó a „Cserhát József Irodalmi és Művészkör” vezetője, melynek sorstársaink is tagjai. A művészkör vezetőit és tagságát Andrásfalvy Bertalan művelődési- és közoktatási miniszter úr írásbeli dicséretben részesítette nívós könyvkiadásukért, öntevékeny munkásságukért.

A szövetség nevében is gratulál az alkotóknak, további szép sikereket kívánva: Erhartné dr. Molnár Katalin főtitkár.

Bartha Zsuzsanna

Találkozás Szakácsi Sándor színművésszel

Bizonyára sokunknak ismerős a neve, de főként a hangja. A rádióból, televízióból és természetesen a színpadról gyakran hallhatjuk kellemes, bársonyos hangját. A hangjával, ezzel a legcsodálatosabb „instrumentummal” képes számunkra is meg eleveníteni a legkülönbözőbb emberi jellemeket, képes láthatóvá tenni a lejátszódó cselekményeket.

Sokat foglalkoztatott, népszerű magyar színész. Amikor felhívtam telefonon és kértem, hogy adjon interjút a Vakok Világa olvasóinak, azonnal készséggel igent mondott.

Természetesen készültem a találkozóra és számos, rá vonatkozó adatnak utánanéztem a lexikonban. Mindez az adathalmaz azonban semmit sem árulhat el magáról az emberről, személye varázsáról.

Amikor elindultam a találkozóra, úgy gondoltam mindketten zavarban leszünk egy kicsit. Jól sejtettem, közelebbről, személyesen még nem találkozott vak emberrel. Mégis neki sikerült a kezdeti bizonytalanságomat oldani.

Remélem, hogy a több mint két órás beszélgetésből készült interjúm Önöknek is bepillantást enged Szakácsi Sándor életébe, gondolatvilágába és művészetébe.

— *Mikor határozta el, hogy színész lesz? - hangzott az első kérdésem.*

Sz.S.: Tíz éves koromban, amikor egy napközis előadásra megbetegedett az egyik fiú, akinek „eljátszottam” a szerepét. Én egy jól olvasó srác voltam. Ekkor tetszett meg a színjátszás.

— *És milyen tanuló volt az iskolákban?*

Sz.S.: Általános iskolában végig kitűnő

voltam. Ettől azután nem szerettek annyira az osztálytársaim. Ennek hatására, amikor gimnáziumba mentem azt mondtam, hogy nem érdekel annyira a tanulás, hanem inkább a színház. A középiskolában olyan közepes szinten tanultam és sajnos az érettségiig nem jutottam el. Ugyanis matekból megváltak. Engem külön engedéllyel vettek fel a főiskolára, mivel nem volt meg az érettségim. Másodéves főiskolás voltam, amikor sikerült pótérettségiznem.

— *1970-74 között a Színház- és Filmművészeti Főiskola hallgatója. Kik voltak azok a tanárok, akikre szívesen emlékszik a mai napig, akiktől útravalót kapott a pályához?*

Sz.S.: Elsősorban az osztályfőnökömet, Várkonyi Zoltán kell megemlítenem. Őt nagyon szerettem. Rajta kívül Gáti Józsi bácsit szeretném megemlíteni. Több, igazán meghatározó személyiséget nem tudok mondani.

— *Kik voltak az osztálytársai?*

Sz.S.: Sörös Sándor, Szerencsi Éva, Szurdi Miklós -aki tv és filmrendező lett-, Felföldi László, Jancsó Sarolta, Horváth István és még ketten, akik Jugoszláviába mentek.

— *A főiskola befejezése után miként alakult pályája?*

Sz.S.: Vígszínházi előszerződésemm volt, s ezelőtt egy évet a Szolnoki Szigligeti Színháznál töltöttem.

— *Hogyan gondol a Vígszínházban eltöltött évekre?*

Sz.S.: Ez egy furcsa időszak volt. Sajnos Várkonyi Zoltán, aki ebben az időszakban a színház igazgatója volt elég hamar meg-

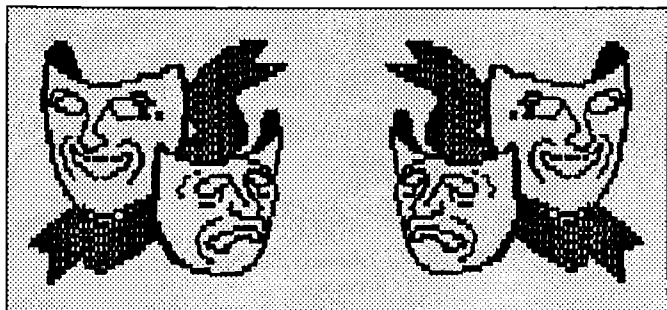
halt. Ő volt az, aki engem oda akart vinni. Akik pedig, mint vezetők maradtak, nem igazán szerettek engem. Bizalmatlanok voltak velem szemben. Ez az egész Víg-színházban töltött időszak hullámvás volt a kis és a nagy szerepek között.

— *Mely szerepekre emlékszik szívesen?*

Sz.S.: Emlékszem Bulgakov: Ófelsége komédiása c. darabra, a Kőműves Kelemen előadásra, a stúdió-színpadon eljátszott Csontváry monodrámára. Sok volt még amit szerettem, de az az igazság, hogy nagyon sok szerep volt, amit nem szerettem. Ilyen volt pl. a Sanda bohóc című darab, de meg kell jegyezni, hogy a közönség viszont ezt imádta. Az egész időszakra úgy emlékszem vissza, hogy az emberi méltóságomat nem éreztem. Nem éreztem magam szabadnak, de ugyanakkor részese voltam nagyon sok fantasztikus sikernek és a keserveknek.

— *A Víg-színházról egy merész húzással eljön 1987-ben. Ezt követően hogyan tovább?*

Sz.S.: A József Attila Színházhoz mentem, ahol volt két gyönyörű évem. Azután a körülmények úgy változtak, hogy szezon közben felmondtam. Azóta pedig – ennek három éve – szabadúszó vagyok, és fantasztikusan jól érzem magam. Szabadnak érzem magam. Most pedig jött egy olyan ajánlat, aminek nem tudtam ellenállni. Megkerestek a Nemzeti Színházról és fölajánlottak egy hároméves szerződést vezető színész státuszra. Sőt, rendezhetek is.

— *És aláírta?*

Sz.S.: A háromévest nem, de egy egyévest igen. Azt mondtam próbáljuk meg. De abban a pillanatban, ha úgy érzem, hogy a szabadságérzetemet kezdik visszafaragni, akkor nem maradok ott. Én nagyon szeretném, ha a Nemzeti Színház feltámadna a mostani halott állapotából. Engem az izgat most rettenetesen, mint ami a 80-as évek elején a Rock Színház megalakulásakor is, hogy valami kezdetnél vagy újrakezdetnél ott legyek.

— *Apropó, úgy hírlík, hogy Ön alapító tagja is volt a Rock Színháznak?*

Sz.S.: Igen, több darabban is szerepeltem, s talán a jövőben ismét módodom lesz rock operában fellépni.

— *Mikortól láthatjuk Önt a Nemzeti Színház színpadán?*

Sz.S.: Ez év őszétől ott vagyok.

— *Térjünk vissza a jelenre, a szellemi szabadfoglalkozásra? Mit takar ez az Ön életében?*

Sz.S.: a Karinthy Színházat, a Dominó Színpadot, a Pesti Színházat. A Dominó Színpadon egy úgynevezett személyiségfejlesztő foglalkozást vezetek 16-22 év közötti fiataloknak. A Madách Színház Stúdiójában éppen most készülök Shakespeare II. Richárd c. drámájának egy monodrámásított változatára. Elképesztő sok helyen vagyok és rettenetesen jól érzem magam.

— *És milyen a kapcsolata a rádióval és a televízióval? Azt hallhatjuk, hogy rengeteget szinkronizál is.*

Sz.S.: A televízióban lévő anyagi problémák miatt úgy másfél éve jóval kevesebb tv-játék készül. Azelőtt minden évben legalább 4-6 tv-játék, tv-film főszerepét eljátszottam. Az utóbbi másfél éve

20

már csak egy-egy versre, sanzonra hívnak. A filmgyárral egész más a kapcsolatom. Ott volt egy igazán nagy szerepem a *Hatásvadász* c. filmben, amit Szurdi Miklós rendezett. Ez még az előző rendezésben készül és eldugták egy kicsit a dobozba. Több filmben eljátszottam kisebb szerepeket. A Filmgyár inkább külföldi vagy amatőr színészek utószinkronizálására kér. A rádióval nagyon jó a kapcsolatom. Sokat hívnak. Rádiójáték, vers, sorozat szerepel a repertoáron. Imádok rádiózni.

— *1985-ben Ön megkapta a Jászai Mari díjat. Hogy élte ezt meg, mit jelentett ez Önnek?*

Sz.S.: Megmondom őszintén, nem sokat. Az a pillanat jelentett valamit, amikor tényszerűen átadták. Nem kaptam hivatalos értesítést, csak telefonon hívtak fel. Úgy mentem el, hogy lehet csak vicc az egész. Az előzmények tették keserűvé a számízét.

Császár Angéla kolleganóm dísztávira-tának viszont nagyon örültem, mert csak ennyi állt benne: „Na végre...”

— *Az elmondottakból számomra kiderült, hogy az Ön egész életét a színjátszás tölti be. Mégis mi az, amit hobbynak lehet tekinteni, mit szeret szabad idejében csinálni?*

Sz.S.: Először is hobbym ez az angol söröző (A találkozóra a John Bull angol sörözőben került sor - a szerk. megj.), idejárom szöveget tanulni. Baráti viszonyban vagyok a személyzettel, ismerem a törzstagokat. Én nem szeretek otthon egyedül szerepet tanulni, nekem kell közben éreznem az életet. Szeretem a napfényt, a vizet. Szeretek kártyázni, ping-pongozni. Szeretek szeretkezni a kedvesemmel. Az

olvasás sajnós az utóbbi időben háttérbe szorult, mert amúgy is annyi mindent kell olvasnom. Általában a játékokat nagyon szeretem. Egy időben nagyon jól lovagoltam. Egy másik hobbym meg szintén a hivatásomhoz kapcsolódik: már elkezdtem és nem szeretném abbahagyni a dramatiszálást. Rendezni is rendeztem már.

— *Mennyire figyeli a politikai eseményeket? Érdeklődik-e a politika iránt?*

Sz.S.: A politika egyrészt annyira érdekel, amennyit a bőrömön érzek, másrészt a mentalitása érdekel. Vagyis az, hogy miként használják ki az embereket. A politikát alapvetően egy „nagy cirkusznak” tartom. Ha én teremthetnék egy világot, akkor a politikusokat kizárnám belőle. Csak mindenki a saját szakmai és hivatásbeli képességein és tulajdonságain keresztül kerülne besorolásra vezető pozícióba. A világot valóban valahogy irányítani kell, de ennek nem a pénz lenne az alapja, hanem az ember.

— *Ön tehát idealista?*

Sz.S.: Igen, én „hülye” idealista vagyok.

— *Szeretnék visszakanyarodni a szinkronizáláshoz. Most próbáljon egy kicsit a vak ember „szemével” gondolkodni. Elképzelte-e már, hogy ilyen szempontból mennyire fontos a hang?*

Sz.S.: Ön mindig megismeri a hango-mat?

— *Igen, mindenféle szerepben.*

Sz.S.: Nem tudom, ha velem valami történe és valamelyik érzékszervemet elveszíteném mit tennék. El nem tudom képzelni, pl. hogy szinkronizálnék! Erre sokszor gondolok és Isten mentsen meg ettől.

— *Érez valami sajnálkozást, szánalmat, ha vak embert lát az utcán?*

Sz.S.: Inkább büntudatot.

— *Térjünk vissza a hanghoz. Ön tudja azt, hogy nagyon kellemes hangja van?*

Sz.S.: Igen, valaki egyszer úgy jellemezte a hangomat, hogy „napfény a smirgli papíron”.

— *Meg kell jegyeznem, hogy az életben egy árnyalattal kevésbé bársonyos, mint ahogyan a rádióból és a televízióból halljuk. Talán a dohányzás érezhető rajta?*

Sz.S.: Igen, ez is igaz. A színészi és a műszaki technika változtatni tudja a hangot.

— *Szinkronizáláskor is igyekszik ráhangolódni a szerepre, beleélni magát?*

Sz.S.: Ez attól függ, hogy milyen a szerep. Ha jó a film, akkor igen. Ha rossz a film, akkor nem. De ez utóbbi esetben sem pusztán technikából csinálja az ember. Valamilyen magatartásformát ekkor is fel kell venni. Az én módszerem a következő. Azonnal át kell éreznem annak a kis résznek a hangulatát, amit egyszerre felveszünk. Gyakran előfordul az, hogy sírva szinkronizálunk, mert annyira hat ránk a szerep, máskor meg le kell állnunk, mert „röhögőgörcsöt” kapunk. Ilyen élményeket rengeteget ad a szinkron szerep és nekem az a dolgom, hogy mindezt a hangomon keresztül visszaadjam. Nyilvánvalóan annál könnyebb visszaadni, minél jobban rá tudok hangolódni.

— *Játszot-e, szinkronizált-e olyan szerepet, ahol vak vagy beteg embert kellett megjelenítenie?*

Sz.S.: Vakot nem. A „Virágot Algeronnak” című filmben szinkronizáltam a főszereplőt, aki a film elején és végén szellemi fogyatékos.

— *Mit tenne, mi lenne az első lépése, ha olyan szerepet kapna, amelyben vak embert kellene alakítania?*

Sz.S.: Megpróbálnék otthon a lakásban csukott szemmel közlekedni. Ez lenne az első lépés. Azután, megpróbálnék mozdulatlan helyzetben, többféle helyszínen

csak a fülemre hagyatkozni. Tehát a hangok alapján tájékozódni. Azután nyilván szeretnék megismerkedni a pontírással, valamilyen szinten szeretném megérezni, hogy mit jelent az. Ezenkívül, valószínűleg én is közelebbi kapcsolatot keresnék egy nem látó emberrel. Amennyire pedig a kettőnk idejébe beleférne, úgy különböző helyszíneken én mondanám az élményeimet és megkérdezném, hogy ő ebből mit érzékel. Most ennyi jut az eszembe.

— *Előfordult-e már az életében, hogy a telefonon hallott egy hangot és annak alapján elképzelte magának az illetőt?*

Sz.S.: Van egy érdekes élményem. Létezett az életemben egy ismeretlen hölgy, aki elkezdett nekem leveleket írogatni. A látott szerepeim alapján egy borzasztó pontos jellemrajzot adott rólam. Soha nem találkoztunk. Egyszer azután felhívott telefonon. A levelek és a hang alapján elkezdtem gondolkodni, hogy nézhet ki ez a nő. Körvonalazódott bennem egy csinosnak mondott, jó körülmények között élő, 30-as, 40-es hölgy. Ennél konkrétabban nem alakult ki bennem a kép, de lehet, hogy ha meglátnám a valóság egészen mást mutatna.

— *Megtenné, hogy a Vakok Világa olvasóinak leírná Önmagát?*

Sz.S.: Előtte én kérném meg arra, hogy mondja el Ön milyenek „lát” most engem?

— *Úgy képelem, hogy elég sok „törést” hord magán. Jó megjelenésű, ahogy azt férfiakra szokták mondani jóképű. Lezser, szabadabb öltözéket hord. Kicsit már őszül talán.*

Sz.S.: Akkor most mondom én magamról. 182 cm magas vagyok, ebben a pilla-

22

natban 62 kg. A hajam már kicsit őszül és gyérb, mint amilyen volt. A jobb szememben van egy barna boszorkányfolt. Egyébként a szemem színe a hangulat és az időjárás szerint változik zöldről szürkébe és kékbe, majd barnába. „Idegember”, érzékeny vagyok. Pillanatok alatt sírok, nevetek. Nagyon ideges tudok lenni, egy másodperc alatt dühbe jövök. Hisztizni is szoktam. Ugyanakkor nagyon alaposan figyelem az embereket és próbálok nagyon sokszor beleképzelni magam a mások helyzetébe és azon keresztül ítélem meg az ő viselkedésüket. Elég gyorsan tudok kapcsolatot teremteni az emberekkel. Az alapja az őszinteség. Szeretek lezseren öltözköni. Utálok a nyakkendőt, az öltönyt...bár tudom, hogy jól áll.

— *Mi lenne az amire még vágyik, mi az ami az életének a koronáját adná?*

Sz.S.:Egy gyerek. És az, hogy amit én érzek az egész világgal és az emberekkel

kapcsolatban, azt minél több ember így érezze. Remélem ez nem hangzik túl nagyképűen. Sajnos sokan az őszinteséget összekeverik a nagyképűséggel, félreértik. Szeretném, ha sok olyan ember lenne, akik megpróbálnák nem csak önmaguk, hanem a többiek szempontjából is nézni a világot. Mert ez a hajsza, ez az önzés, a vagyoni helyzet fitogtatása szörnyű.

— *Mit jelent Önnek a barátság?*

Sz.S.: Igazi barátságom csak az iskolás évek alatt volt. Ebben a pillanatban nekem nincs igazi barátom. Ha szabad ezt mondanom, a barátságot nekem az életársam helyettesíti valamilyen módon, meg azok a kollégák, meg azok az emberek – mint például Ön is –, akikkel így el lehet beszélgetni.

— *Köszönöm a beszélgetést.*

Szakácsi Sándor május 20-án ünnepelte 40. születésnapját. Lapunk nevében kívánok neki további erőt, egészséget és sok-sok sikert.

Rövid hír Békés megyéből

Sütő Klára tudósítása nyomán:
Klubösszejövetel Orosházán

A Békés megyei szervezet Orosházi Körzeti Csoportja 1992. április 21-én ellátogatott a helyi Szántó Kovács János Hadtörténeti Múzeumba. Megismerkedhettek az első és a második világháború történetével, a borzalmas fegyverekkel. Ezenkívül megtalálhatók a múzeumban a

régi idők csatáinak emlékei is, valamint korunk fegyver csodái.

A múzeumban jelenleg építkezés folyik, ezért a teljes kiállított anyagot nem volt módjuk megtekinteni. Azonban így is maradandó élményt nyújtott a látogatás. A körzeti csoport nevében ajánlom minden kedves turistaként Orosházára látogató sorstársnak, hogy keresse fel a múzeumot. ● ● ●

Széljegyzet egy rádióhír kapcsán

(Lézertechnológia a szívgyógyászatban)

Nemcsak hazánk, de a világ halálozási statisztikájában is a halálokok között vezető helyen szerepelnek az érrendszeri megbetegedések. Ezek közül is kiemelkedik a szív koszorús ereinek megbetegedése, az ún. arteria coronaria sclerosis, vagyis a koszorúserek elmeszesedése. A betegség kialakulásában bizonyos rizikófaktoroknak, azaz a katasztrófa létrejöttét befolyásoló tényezőknek a szerepe vitathatatlan, bizonyított. Legfontosabbak ezek közül a dohányzás, a mértéktelen alkoholfogyasztás, a rendszertelen életmód, a családon belül, a környezetben, valamint a munkahelyen gyakran előforduló stresszhatások. Külön ki kell emelnünk az egyik legfontosabb hajlamosító tényezőt, a vér koleszterinszintjét. Ennek kóros emelkedése egyenes úton vezet a leggyakoribb és legsúlyosabb érrendszeri betegséghez, az infarktushoz. Joggal válthat ki érdeklődést az a rádióhír, mely szerint a lézertechnológia is bevo-

nult a szívgyógyászatba. Az amerikai egészségügyi hatóságok újabb tizenkét szívbeteg ré-

szére engedélyezték ezt a módszert, név szerint a transmymocardialis revasculatio-t, vagyis (szabadabb magyar fordításban) a tönkrement koszorúserek pótlását. Mint az köztudott, a koronáriák feladata a szívizomzat működéséhez szükséges vér- illetve oxigénellátás. Ha a koronáriák beszűkülnek vagy eldugulnak pl. egy vérrögötől (infarctere - latinul eldugaszolódást jelent), akkor következik az oxigénhiány, melynek következménye a szívizomzat - myocardium - elhalása.

A szív „újraerezésének” lényege a következő: szén-dioxidos lézersugárral milliméter átmérőjű „csatornácskákat” alakítanak ki a szívizomzat falán, pótolván ezzel az elhalt koronáriákat. Javul ezáltal a vérellátás, a szívizom megfelelő „üzemanyaghoz” jut, munkájának határfoka javul. 1980-tól folynak a kísérletek az USA-ban. Először állatokon (kutyákon) próbálták ki a módszert, majd ezek kedvező eredményein felbuzdulva emberekben is végrehajtották a beavatkozást - ugyancsak sikerrel és biztató prognózissal.

Eddig mintegy húsz emberen végezték el a fenti gyógyító kezelést, 1990-ben pedig ötszáz szakértő bevonásával ismertették és népszerűsítették a technológiát egy rangos egészségügyi konferencián.

Lak István:

Versmondónap

Szavalóverseny, versmondóverseny? Versmondó vetélkedő, talán barátságosabb az a kifejezés, hogy versmondónap. Hiszen a versmondók és vershallgatók egyaránt élményt, szépséget, örömet találnak egy-egy elmondott költeményben.

1992. április 25-én tartotta meg a MGYOSZ Kulturális Osztálya az évenkénti szokásos versmondónapot. Szövetségünkben több évtizedes hagyománya van e jelentős eseménynek. Minden évben egy magyar költő emlékét idézi a rendezvény, valamilyen évforduló kapcsán. De volt már versmondóverseny sorstárs költőink alkotásaiból is, legutóbb a múlt esztendőben. Ebben az évben is megjelent a felhívás szövetségünk lapjában a versmondók és verskedvelők részére. Ezen kívül pedig azok, akik már korábban is szerepeltek ezeken a rendezvényeken, ugyancsak kaptak meghívót. A jelentkezők közül azok részére, akiknek nem állt módjában, hogy lediktáltassa magának a kötelező versek közül kiválasztandó költeményt, egy válogatást küldtünk el Tompa Mihály verseiből. Ebben az évben emlékezünk meg ugyanis a költő munkásságáról születésének 175-ik évfordulója alkalmából. Azoknak, akiknek lehetőségük volt versválogatásra, Tompa Mihály bármelyik versét választhatták. A résztvevőknek a kötelező vers mellett szabadon választott verset is kellett szavalniuk.

Az ez évi első, igazi tavaszi napon délelőtt tíz órakor Fedorné Hidvégi Andrea, a szövetség kulturális osz-

tályának munkatársa nyitotta meg a versmondóversenyt. Köszöntötte a megjelenteket, majd néhány mondatban megemlékezett Tompa Mihály (1817-1866) életéről. Ezután a 23 versmondó számot húzott és ezek növekvő értékének megfelelően alakult a versmondás sorrendje. Közben megtörtént a zsüri bemutatása is. Az értékelés nem könnyű és nem mindig hálas feladatát ezúttal T. Katona Ágnes színművésznő, a TV munkatársa, Cseke Péter színművész és Trenkó Csaba drámaíró, rendező, aki szintén a TV munkatársa, végezte el.

A kétórás, hosszú nyúló versmondás után kis szünet következett. Ezután Trenkó Csaba a zsüri döntését, összefoglaló értékelését ismertette. E szerint a versmondóverseny végeredménye: az első helyen végzett Proksa János nyíregyházi tagtársunk jó versválasztásával, kitűnő előadásával. A második lett Kabai Imre Budapestről. Ő nagyon jól érezte és adta elő a választott költeményeket. A harmadik helyre soroltatott Geriné Jóna Ilona Debrecenből, aki kiválóan megformált előadásával nagyon szépen adta elő a verseket. Negyedik helyezést ért el Portikáné Antal Veronika Miskolcraól. Ő nagy átéléssel, kitűnő szövegmondással keltezte életre a költeményeket. Dr. Orlicki János bu-

dapesti sorstársunkat kitűnő versválasztásáért és igen kiegyensúlyozott előadásáért az ötödik helyre sorolta a zsűri. Ifjúsági különdíjat kapott Kiss Etelka, a budapesti Vakok Általános Iskolájának VIII. osztályos tanulója. Ő a jó versválasztásért, a nagy átéléssel előadott kiváló versmondásáért kapta e díjat.

Az eredményhirdetés után Pálffy Lászlóné, az egyesület Kulturális Osztályának vezetője értékes jutalmakat adott át a helyezetteknek. De minden versmondó kapott egy verses kazettát, amelyen Csoóri Sándor költeményei hallhatók a szerző előadásában.

Trenkó Csaba, miután külön-külön minden versmondó előadását értékelte, összefoglalójában több észrevételt, hasznos tanácsot mondott el. Ezek között hangzott el: a legtöbb szereplőtől szép magyar beszédet hallhattunk. Általában jók voltak a versválasztások. A többség jól értelmezte az elmondott költeményt. A kötelező versek elmondása általában jobban sikerült, úgy látszik, ezekre fordították a nagyobb energiát. A szereplők nagyobb része élvezte a versmondást. Nagyon fontos az, hogy a választott verset érezzük sajátunknak. Az egyéniségünknek megfelelő költeményt kell választanunk. Legyen jó a szövegértelmezésünk, nem kell ragaszkodnunk a központozáshoz. Olyan verset nem szabad választanunk, amelyhez szomorú, érzelmi kötődésünk van, mert az kedvezőtlen hatással lehet ránk.

Az idén is sok új arcot, új hangot ismerhettünk meg. A Nyíregyházi Irodalmi Kör tagjai közül hat személy vett részt a versenyen. Jó helytállásukat, szorgalmukat Tóth László tanárnak köszönhetik, aki ezúttal is

elkísérte őket. A szereplők többsége országunk északkeleti és keleti részéből érkezett, míg a Dunántúl csak egy versmondóval képviseltette magát. Budapestnek kilenc szereplője volt.

Néhány gondolat a verseny utáni beszélgetésekből: *„Kicsit hosszú és hajszolt volt a verseny. A kötelező versek közül sokan választottak azonosat, ezért a jövőben a válogatáskor több költeményt kell kiadni”*. Volt olyan versenyző, aki elégedetlen volt a zsűri döntésével és azt mondta, hogy ő többet nem indul e versenyen. Azok közül, akik megelégedettségüknek adtak hangot, álljon itt egy vélemény: *„Nem értem el helyezést, de igen hasznos és szép kritikát kaptam. Örülök, hogy ezen az országos rendezvényen részt vehettem és annyi szép verset hallhattam”*.

Valójában sok szép verset hallhattunk klasszikus magyar költőktől, íróktól (Vörösmarty Mihály, Arany János, Petőfi Sándor, Ady Endre, Móricz Zsigmond, Kaffka Margit, Juhász Gyula, Babits Mihály, Szabó Lőrinc, Illyés Gyula, József Attila, Váci Mihály Garai Gábor), de szinte még alig ismert szerzőtől (Laczkó József) is. A hallott költeményekben előfordult helységnevek segítségével képzeletben bejárhattuk a magyarság által lakott vidékeket, határainkon innen és túl, Makótól Szokolcáig, Szekszárdtól a moldvai Szabófalváig. Tompa Mihály költészete pedig a gömöri tájakra vitt el bennünket.

A nagyszámú hallgatóság, a szervezők, a rendezők és a versmondók sok kitűnően elmondott vers élményével, emlékével térhettek haza. ● ● ●

Semseyné Legeza Ilona:**Leltár**

Arcom átrendezem sírás és fogcsikorgatás között...

Lehettem volna ember...

Egy sorozat nulltalálat az álmok halántéka körül...

Altemplomok, gót-fejű főbűnök siratnak el...

Koromból küldöm a havazást...

A pányva-álmok glóriával átdöfött síkok...

Utak, micsoda utak - csomóra kötve...

Álmok! álmodunk mindörökre...

Fordítható fedelű láda cseréli házamat, ruhámat...

Esélyeim a földre rogyva...

Zsebemben a kulcs, de csak sípolni lehet vele...

A szótlanság lugasában a csenddel parolázom...

De kiöltöm nyelvem hegyét.

Schiff Ervin:**A kétely****(Con fuoco ed agitato)**

Szeretsz Te? Valld be, valld be! Vagy talán ne még.

Ne mondj így semmit! Ülj ölembé!

S hallgasd! A vér... a szívünk... egy ütemre...

Mint ott. A furcsa, tiltott csók után.

Merészen adtuk, részegen, puhán, sietve, félve, mások ellenére!

Dacoltunk ott is, ámde csontig égve!

ízleltük, merre lépünk. S hogyha tán ha akkor nem Te vagy, s nem én, az élet még nem telepszik ránk, csak vágyunk éget, elváltunk volna - lásd be - könnyedén.

De évre év. És én még mindig égek!

Szeretsz-e hát? Már érted, mennyit érek.

S ha ez vagyok, szeretsz-e? Kellek én?

Dr. Schiff Ervin: A vak szenvedély

Az, hogy a szenvedély mikor és miért bontakozik ki, teljességgel megjósolhatatlan. Az azonban bizonyos, hogy azután már vakon tuszkolja előre az embert egy meghatározott úton, amelynek végigjárása az ember számára eset-

leg céltalan, értelmetlen is lehet és mégis a legnagyobb boldogságot jelenti.

— Nagy nap a mai! - gondolja kis izgalommal a férfi, amikor felébred. Még csak reggel hat óra van. Ezért csendben

várákodik még egy fél óráig és csak akkor ébreszti fel kislányát és feleségét. Majd, bár az izgalom egyre fokozódik benne, meglehetősen nyugodtan hajtja végre velük együtt a szokványos reggeli rituálé műveleteit. Később azonban mégis nagy és felszabadult sóhajjal zárja be utánuk az ajtót.

Gyorsan kiválaszt két porrongyot, az egyik nagyon puha, régi, átmosott darab, és azonnal a nagy szobában terem.

Reszkető kézzel veszi le az első képet, egy középkorú nő olajjal festett képmását a falról. -Gyönyörű ez a nő!- mondja félhangosan, és ahogyan folytatja, kiérzik, hogy jól ismeri a képet. -Még rajta a fiatalság bája is, de a szeme, szemhéja, szájának szöglete elárulja, hogy ismeri az életet. Tud várni, tud küzdeni és megtanulta azt is, hogy a ki-elégülés pillanatánál sokkal boldogítóbb a hozzávezető út, mert annak végén, míg végig nem jártuk, ott tündöklük maga a boldogság.

Ágaskodva akasztja vissza a festményt, de a következő képet már egy székre állva veszi le, túlzott óvatossággal.

— Ez az első kép, amit életemben vettem - érzékenyül el, és amint az ilyen nagy napokon történni szokott, máris peregnek agyában az igen-igen régmúlt eseményei.

Anna tántihoz vittek el szüleim. Nagy és igen szegény családkban ő, a nagymama testvére volt az egyetlen gazdag. Sőt, nemcsak egyszerűen gazdag, hanem egyenesen milliomos. Ritkán is láthattuk.

A hatszobás lakásban, melynek szobáiba csak gondos kézmosás után engedtek be mint hétéves fiúcskát, ámulattal tapogathattam végig az arannyal hímzett oltárterítőket, porcelánfigurákat, vázákat. Emlékszem, hogy kétszer

is kértem vizet a metszett kristálykehely miatt. És olyan hálósobabútor, mint ott, csak sok-sok év múltán Versailles-ban, a Trianonban láttam.

Anna tánti csakhamar elszegényedett, nemsokára meg is halt és a háború, majd a tanulás, a munka, a család-alapítás, lakásszerzés és az állandó ideges hajsza lassan még az emlékét is kitörölte belőlem. Legalábbis úgy látszott. Egy megrögzött műszaki mit is kezdene ilyen gondolatokkal?

Egyszer azonban a vállalatomtól váratlanul jutalmat kaptam, és akkor már ezt a pénzt nem kellett azonnal valamely rés betömésére felhasználnunk. Az „elköltsem, vagy sem” kissé vegyes érzésével bandukoltam hazafelé a Szent István körúton, de az évtizedek óta belémrögződött józan megfontoltság mindig győzött bennem. A régiségbolt kirakatára is éppen csak egy pillantást vettem volna, de a meglepetéstől szinte földbe gyökerezett a lábam: hiszen ez olyan, mint Anna tanti lakása volt!

Másfél óráig bámészkodtam a boltban és amikor felfedeztem, hogy egy kis lépcső további csodákhoz vezet, és ott egy rokokó szekrényben megláttam a cizellált ezüstkupakos faragott tajtékpipát, azonnal megvettem.

Ezután lassan-lassan megtaláltam a többi régiségboltot is, a Felszabadulástéren a szőnyegbizományit és a műkereskedést, majd eljutottam a Kossuth Lajos utcában a kisebb és nagyobb műkereskedésekbe is. Látogatásaim egyre gyakoribbakká váltak, bár még mindig csak nagyon ritkán vásároltam.

Megremeg kezében a kép, kissé elzsibbadtak az ujjai. Ezért fogást vált. Majd behátrál egy fotelba és az ölébe

28

vett kép keretét törölgetni kezdi. A gondolatai azonban nem hagyják magukat eltéríteni az ilyen nagy napokon megszokott menettől.

Aznap is csak úgy, pénz nélkül mentem nézegetni a kis régiségboltba. Amint beléptem, megszólított valaki.

— Jó napot uram! Mivel szolgálhatok? - kérdezte egy hölgy a bolti eladók egyenruhájában, és én azonnal elkezdtem viszolyogni. Egyrészt mindig is afféle magányos farkasként vásároltam, utáltam, ha megzavarnak. Másrészt a kereskedelmünkben akkoriban még meglehetősen szokatlan szolgálatkészég valamiféle becsapásomra irányuló szándékot sejtetett velem.

— Csak nézegetek - válaszoltam szinte durva hangsúllyal, ezért még hozzátettem: — Talán a pipát...

— Van uram! Jöjjön utánam, azonnal megmutatom, de hogy őszinte legyenek, a nyugatiak már nagyon kiválogatták a készletet, nem hiszem, hogy egy gyűjtő talál köztük érdemlegeset.

Ez a hangvétel kellemesen érintett. És mivel igaz is volt, az új színezetű pipák mind valamiben hibáztak, anyaguk nem volt fehér, a kiszívott tajtékpipáknak pedig még távolról sem volt meg az a barnás-rózsapiros színe, ami a viasszal való tökéletes átítatást mutatta volna, bízni kezdtem a hölgyben. Mégis már mentem volna, de a hölgy megelőzött:

— Van egy csodálatos Rippl-Rónaink. Nem is ajánlanám akárkinek - adta a kezembe a vázlatot. — Nézze uram, hogy milyen csodálatos ezen a majdnem üres papírlapon az a három önmagába visszatérő, erőteljesen kihúzott kontúrvonal, meg ez a néhány pötty. És mégis, ahogyan a két ülő női akt arra a

földből kiálló kőre mereng...nem! Nem kő az, hanem koponya... szinte mi is láthatjuk, hogy milyen gyönyörű a lét, és milyen fenséges a maga határtalanságában a nemlét - szárnyalt a hölgy egyre költőibb magaslatokba.

A legfurcsább az volt, hogy én, akit már a kép ajánlásában található, a művészettörténetben szintén ismert név, aztán az aláírás, az aláíró és a keltezés - 1913 - álmodozásra ösztönzött, szintén vele szárnyaltam.

Ezekben, a talán egy kellemesen eltöltött óra hatására és talán egy pillanat alatt megrajzolt alkotásokban a művész saját magát, legbelsőbb, legtitkosabb lényegét adja. Hiszen nincs is ideje megfontolásokra, tanulmányok készítésére, méricskélésre, izmusokra. Ezekben a vázlatokban alkotójuk legőszintébb pillanatai rögzülnek - fogalmaztuk meg egyszerre a vázlatok dicsoítását, csakhogy én gondolatban, míg a hölgy bájos szóval. Bizalmam sziklaszilárdá válik kristályosodott.

Ez öt éve történt. Azóta szenvedélyesen teszek félre kisebb összegeket, hogy rendszeresen, három-négy havonta megjelenhessek a kis bizományiban, beszélhessek a hölgygel és megvehessek ismét egy vázlatot. Csak egyetlen egyszer vettem olajfestményt, de azt is azonnal a feleségemnek adtam.

A képet egészen elérzékenyedve akasztja vissza a helyére. A régi események újbóli átélésétől gyönyörre fokozódott már eddig is meglévő izgatottsága. Most azonban nagyot dobbant a szíve. Itt van a falon az a kis üres rész, ahová a mai képet fogja majd akasztani.

— Csak legyen meg! - remeg meg a gyomra egy pillanatra, és talán saját maga lecsillapítására a szekrényhez

megy, előkeresi a pénzt és megszámolja. Persze, hogy megvan, hiszen a nyugdíjából azonnal ide tette a negyedik ötszázast.

Kissé megnyugszik, már amennyire az ilyen nagy napon, remények és kétségek között az egyáltalán lehetséges, majd folytatja a töprengést, az emlékek visszapergetését a következő képpel. Mozdulatai azonban egyre lassúbbodnak.

Tíz óra van, amikor befejezi a törülgetést: fáradtan, boldogan, felindultan és egyre növekvő, izgatott várakozással a lelkében - mégis lassan ballag ki a konyhába. A legnagyobb korsót tölti meg frissen kifolytatott hideg vízzel. Egy slukkra húzza le. Meghámoz egy almát, gerezdekre vágja, kimagozza és lassan eszegeti. Majd gondosan válogatja össze öltözékét, megfontolt mozdulatokkal készülődik. Akkor azonban, amikor bekapcsolja a rádiót és így megtudja, hogy tizenegy óra van, nagyon megijed.

— Most nyit a bolt! - gondolja és kapkodni kezd. Rohangászik, többször beleütközik egy bútor sarkába és kétszer kell próbálkoznia cipőfűzője megkötésével, mire sikerül.

Húsz perc sem telik el és már az Astoriánál száll le a buszról. Valakinek a lábára lép, egy másikat majdnem feldönt, de bocsánatot sem kérve rohan tovább a Kossuth Lajos utcán, elrészegetett fejjel. Veríték lepi el, arca vörös, aprókat liheg és izgalmában észre sem veszi a bolt bejáratát, csak a templomhoz érve figyel fel és fordul vissza.

— Végre! - sóhajt fel, amikor belép a boltba. Szíve a torkában dobog, haja csapzott, hirtelen fájni kezd a verítéktől, gyomra most már kitartóan remeg.

— Jó napot uram! Azonnal megyek és mutatok valamit - üdvözli a férfit a

hölgy és erre az előbb felsorolt kellemetlen tünetek valami furcsa módon egy csapásra kellemessé változnak, a veríték jólesően hűti a testét a bolt melegében, az élénk vérkeringés üdíti.

— Már itt is vagyok! - jelentkezik a hölgy. A férfi felé nyújtja a képet és - régi jó szokás szerint - azonnal rákezd.

— Egy Csohány, 66-ból. És teljesen olyan, amelyet maga szeret. Néhány tusvonással megrajzolt, kifejező arcok és hozzájuk tartozó, egyre légiesebbé váló testek. Milyen szomorú is az az idősebb férfi, és ezek a lányok mennyire tavaszi jelenségek!

A férfit mint mindig, most is jóleső érzésekbe ringatja ez a lelkesítő magyarázat. A kedves hölgy, a beszéde a képről és előbb a már meglévő képek feletti mélázgatás mind-mind hozzátartoznak ehhez a furcsa szenvedélyhez.

Talán ennek a férfinak szólhat az ajánlás. Talán ő a Jenő bácsi. Valamiféle korona van a fején, alig csak jelezve. Ez olyan papírkorona lehet, amit farsangkor hordanak az álarcosbálon.

A hölgy így beszél tovább, a férfi figyelt rá, de gondolatai máshol keresgélnek: ki lehet az a Jenő bácsi? Csak nem Barcsay? És ettől a már soha nem igazolható feltevéstől felajzva már nem tud tovább várni: — Megveszem!

A formásokat hamar elintézik és máris a Kossuth Lajos utcán siet hazafelé, a képet óvatosan a hóna alatt tartva.

A buszon ülőhelyet kap. Ahogyan az ülésben tartja a képet és magába mélyed, s a hölgy szavai kusza egymásutánban bukkannak elő agyában, szinte látja előtűnni az alakokat a csomagolópapíron keresztül

30

Hazaérve már nyugodtabb. A képet a kicsi asztalkára helyezi, átöltözik, kalapácsot és szöveget keres. Csak ezután visz be mindent a nagyszobába, jelöli ki kis mélyedést vakarva a képekasztó helyét a falon és veri be egyetlen, jól begyakorlott, lendületes mozdulattal a képszöveget, majd akasztja rá a képet. Majdnem teljesen nyugodt már. Tulajdonképpen az egészből csak a hölgy szavai maradtak meg, azok zsonganak még a fejében.

A konyhában elszöszmötöl egy kicsit a kalapáccsal meg a szerszámos ládával. Újból iszik egy nagy korsó hideg vizet. Ekkor megy csak vissza ismét a szobába. Megigazítja az új szerzeményt a falon, hátrál két-három lépést és tekintetét a képre szegezi. Addig marad így, míg egy-egy könnycsepp meg nem jelenik a szemében. Sóhajt, legyint és elfordul. Ez utóbbi, óvatosan megkezdett mozdulat azonban gyorsra sikerül, olyannyira, hogy irányt téveszt és nekimegy az ajtónak. Igen, mert a

Barcsay Jenő: Gondolkodó

hölgy szavai valahol a férfi lelke legmélyén, agyának legtitkosabb rejtekében hosszú láncba rendeződtek, amelyek szemei most egymásután peregnek ki onnan, mint a horgonylánc, amikor a horgonyt leengedik.

Egy fél perc múlva, mit sem törődve azzal, hogy feldagadt homlokán a püpot hideg késsel kellene leszorítani, már gépeli:

*Már Tünde lány és köztük egy..., király
ki rezzenetlen méltósággal várja,
hogy áthassa... az udvarhölgyek bája.
Az arca bús: - Miért a... maszkabál?
Mert farsang van. S a férfi lelke már
farsangok végét, böjtök böjtjét látja:
Hová tűnt az én feltámadása?
Miért, hogy jussa mindünknek halál?
A bús király - az ajánlás a képen
tán őt szólítja Jenő bácsi néven -
végtére mégis halhatatlan lett.
Mert szenvedett. S a művész két szemében
e szenvedés, s az élet tükröképpen,
egy villanásnyi rajzot ihletett.*

A férfi, hogy befejezte a gépelést, meggörbödött háttal, beesett mellel még sokáig ül a támla nélküli széken, majd lassan éledezik. Kiveszi a papírt a gépből, beviszi magával a szobába és az asztalra teszi.

— Most aludni fogok, a verset majd kijavítja a felelségem! - és az immár majdnem két éve vak férfi behúzódik az egyik öblös fotelba. Egy pillanat múlva nyitott szájjal horkol.

Néha-néha megremeg a szemhéja. Álmodik. Talán arról, hogy majd csak eltelik az újabb pár hónap is és ő ismét ott van a kis régiségboltban.

Kiss János:

Néhány szó a fogbetegségekről

Mit kell tudni a fogszuvasodásról?

A fogszuvasodás civilizált országokban az egyik legelterjedtebb betegség. Már az óvodás gyermekek tíz százalékának egy vagy több szuvas foga van, ez az arány az iskolakezdés idejére 80 %-ra emelkedik, felnőttkorra pedig már megközelíti a 100 %-ot.

A beteg fagon keletkezett lyuk nem gyógyul be saját magától mint egy seb; a hiányt idegen anyaggal - tömással - kell pótolni, ez pedig nem olyan időtálló és teherbíró, mint a fogszövet.

A fog olyan súlyosan is megbetegedhet, hogy ki kell húzni. Ilyen esetben a gyermekek tejfogai helyére még nő idővel új, úgynevezett maradó fog, de ez utóbbiak elvesztése esetén a hiány már végleges, és szintén csak idegen anyaggal pótolható.

Mindezek alapján érthető, hogy miért olyan fontos a fogszuvasodási folyamat megelőzése.

A megoldás kézenfekvőnek látszik: ne engedjük az ételmaradékot a fogak környezetében „időzni”. Ezt a táplálékból maradó lepedék mielőbbi eltávolításával érhetjük el, melynek közismert lehetősége

az étkezések utáni fogmosás.

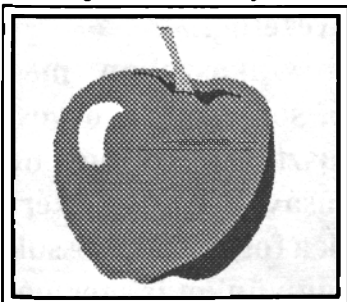
Legalább ilyen jól tisztít maga a rágás is. A mozgó nyelv és az arcizmok szinte a fog-

kefe szerepét töltik be, ha alapos rágást igénylő rostdús táplálékot fogyasztunk. Ez ugyanis nem tapad a fogra, hanem inkább dörzsölő, mintegy öntisztító hatást fejt ki. Étkezés után egy alma elfogyasztása felér egy fogmosással.

Az elmondottak alapján érthetővé válik az is, hogy miért az esti fogmosás a legfontosabb. Éjszaka még a szájmozgások sem tisztítják le - legalább részben - a lepedéket, a nyáltermelés is csökken, így tehát a keletkező sav hígulás nélkül „veheti kezelésbe” a fogakat.

A megelőzés legtermészetesebb módja a táplálkozási szokások megváltoztatása lehet. Tudjuk, hogy a szuvasodás csak szénhidrátok jelenlétében alakulhat ki. Magyarországon pedig rendkívül sok kenyeret, burgonyát, tésztafélét, édességeket, tehát szénhidrátot fogyasztunk. Ha csökkentjük étrendünkben ennek arányát, elsősorban a cukorrágcsálást, és ellensúlyozásul több fehérje- és vitamintartalmú ételmiszterrel táplálkozunk, úgy ez nemcsak a fogazatot érő támadást csökkenti, de az egész szervezet egészségét is szolgálja.

Persze a szénhidrátokat teljesen nem iktathatjuk ki étkezésünkből, de csökkenthetjük a lepedékképződést. Célszerű ezért olyan konyhatechnikai eljárásokat elsajátítani, melyek mindennapi táplálékunkat jól rágható állapotban állítják elő zsírszegényen, csökkent szénhidrát-tartalommal, ám az étel „élvezeti cikk” mivoltát semmivel sem csökkentve. Mindehhez kínálóznak a korszerű főzőeszközök, mint a teflonedény vagy a grillsütő. Az ún. „angolos” köretkészítés is beletartozik a korszerű, egészséges táplálkozási szokások körébe. (Főzelékek rántás nélkül, csak

32

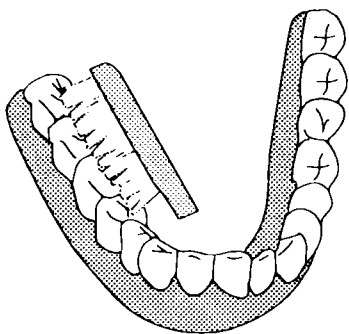
pároltan, vagy saláta formájában).

Gyermekkorban kell megkezdeni az erőteljes rágásra való szoktatást, és már a kisgyermekeket meg kell barátkoztatni a fogkefével. Amikor még csak kialakulóban van a gyermek napi szokásrendje, még nincs a pépes-turmixolt ételekhez hozzászoktatva, sokkal könnyebben beidegződnek nála a helyes szokások, mint egy későbbi „átnevelés” során. Bár ez némi figyelmet és türelmet igényel a szülőktől, de a fáradozás idővel megtérül: a gyermek ép, egészséges fogacskáiban mérhető ez le.

A foglazulásról

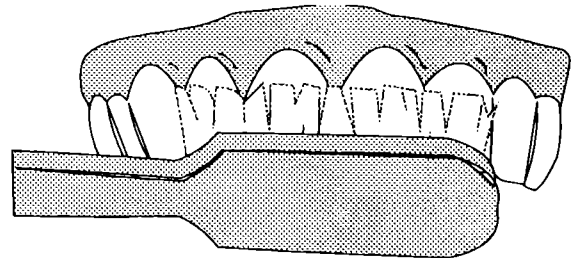
Amikor fogbetegségekről van szó, szinte kizárólag csak a szuvasodásra és annak következményeire gondolunk, pedig a fogakat egyéb betegségek is veszélyeztetik. Míg fiatal korban a fogak elvesztését valóban szinte kizárólag a fogszuvasodás következményei okozzák, az életrkor előrehaladtával a fogeltávolítások egyre nagyobb részét az időközben kialakult foggyógybetegség teszi indokolttá. A fogak egyszerre csak mozgathatóvá válnak, majd fokozatosan annyira meglazulnak, hogy ha a fogorvos nem húzza ki, úgy maguktól is kihullanak.

A foglazulás azonban egy nagyon hosszú – sok éves vagy évtizedes – folyamat végkifejlete, melynek kialakulásáért elsősorban a fogakra, fogínyre rakódó lepedék a felelős. A lepedékben el-

szaporodó baktériumok ellen a fogíny idült gyulladással védekezik.

Megfigyelések szerint a 30 évesek mintegy 60 %-ának vannak már bizonyos idült ínygyulladásos tünetei. A gyulladás egyre mélyebbre terjed, megbetegszik a fog gyökerét körülölelő és azt rögzítő valamennyi szövet (csont, gyökérhártya), és ezek pusztulása vezet végső soron a fog meglazulásához. A fogíny leválik a fogak nyakáról.

Mély tasakok keletkeznek - leginkább zsebhez hasonlatosak - melyekben már kitisztíthatatlanul pang az ételmaradék, nagyszerű táptalajt szolgáltatva a baktériumoknak.

A gyulladás és a tasakok kialakulását elősegítik a nyálból a fogakra rakódó sók is. Ez az ún. fogkő. Előregedett, rossz fogpótlások, szuvas fogak szintén elősegítik a folyamat kialakulását. Az idült ínygyulladás, az időszakos fellobbanásokat leszámítva, igen tünetszegény betegség, többnyire csak a fogíny vérékenysége utal fennállására. Sokan nem gondolnak erre, mikor vérzik az ínyük. Ez bizony baj, mert emiatt csak óvatosabban, vagy egyáltalán nem mosnak fogat. Azt hiszik, hogy a fogkefével sértették meg ínyüket. A szájhygiénia ilyen elhanyagolása a gyulladás súlyosbodásához vezethet.

A betegség korai szakaszában még könnyen gyógyítható, sok esetben orvosi segítség nélkül is, pusztán a szájhygiéne megfelelő helyreállításával. Éppen ezért tanácsos, hogy ne csak a fogainkat mossuk rendszeresen, de a fogínyünket is - termé-

szetesen óvatosabb dörzsöléssel, a fogkefével való masszírozással. Ezzel megelőzhető a betegség kialakulása. A fogkövek eltávolítását fogorvos végezze, ezt az egyéni hajlamtól függően időszakonként meg kell ismételni.

Az erőteljes rágás tisztító és az egész foggyagat erősítő hatásánál fogva ugyancsak a megelőzés és a gyógyítás fontos tényezője. A táplálékok közül a C-vitamint tartal-

mazó élelmiszerek hatása igen kedvező.

Súlyosabb vagy macacs, nem javuló eseteknél feltétlenül szükséges a rendszeres orvosi ápolás. Ilyen esetben az ínyzuhany-kezelés is segítheti a gyógyulást, vagy legalábbis a folyamat végkifejtésének kialakulását.

70277A79UK

HUMORSAROK

Mihail Zoscenko (1895-1958)

Orosz satíráíró. Mulatságos, apró elbeszéléseiben a volt (?)szovjet élet görbületeit villantja meg, ezért sok kritika érte. A zsdánovi irodalompolitika keményen megbélyegezte, mivel - úgymond - „kigúnyolta a szovjethatalmat”. Ismerkedjünk meg személyével az alábbi satírikus hangvétellő novelláján keresztül. (Rab Zsuzsa, a fordító megj.)

Árumínőség

Ismerőseimnél, Guszevéknál lakott egy berlini német. Szobát bérelt náluk. Majdnem két hónapig lakott ott.

De nem akármilyen „finnföldi dajcs” volt, vagy más kisebbségi nemzetbeli: nem ám, hanem igazi berlini germán! Oroszul egy kukkot sem tudott. Kézzelel-lábbal értette meg magát a háziakkal.

Mondanom sem kell, hogy ez a német vakító pompával öltözködött. A fehérneműje tiszta, nadrágja két szára egyforma. Semmi fölösleges. Egy szóval, akár egy metszet.

Amikor aztán elutazott ez a német, sok mindent ott hagyott házigazdájának. Egész halom külföldi holmit. Különlőféle üvegcséket, gallérokat, skatulyákat. Azonkivül majdnem két pár alsónadrágot! Egy alig rongyos szvettert. A sok apróságnak pedig se szeri, se száma - férfiaknak és nőknek való holmik. Mindezt halomba döntötte a mosdó alatt.

A háziasszony, madame Guszeva, tiszteséges hölgy, semmit nem lehet rá mondani, megjegyezte a németkének: nem siettében méltóztatott-e ott hagyni, bitte-dritte - azt mondja - a külföldi árut?

A németke a fejét rázta, hogy azt mondja, bitte-dritte, tessék, tartsa meg, erről még beszélni is felesleges, ő talán sajnálja, vagy mi?

A háziak akkor nekiestek az otthagyt javaknak. Guszev még részletes jegyzéket is összeállított a holmikról. És hát persze, rögtön felöltötte a szvettert, felrántotta az alsónadrágot.

Két hét múlva a karján hordozta az alsókat. Mutogatta mindenkinek, hihetetlenül büszkélkedett velük és

34

nem győzte dícsérni a német minőséget.

A holmik, bár viseltesek voltak, s hogy úgy mondjam: csak a szentlélek tartotta össze őket, mégis, kétség nem férhet hozzá, valódi külföldi árucikkek voltak. Még rájuk nézni is kellemetes volt.

Az otthagytott holmik között különben volt egy üvegcsé, nem is üvegcsé, inkább egy olyan eléggé lapos dobozka, valami porral tele. Rózsaszínű finom por volt. A szaga is eléggé rokonmszenves, az origanóéra, vagy a rózsáéra emlékeztetett.

Az öröm és az ujjongás első napjai után találgatni kezdték Guszevék, miféle por lehet az. Szaglászta, rágsálták, tűzre szórták, de csak nem tudták kitalálni. Végighordozták az egész házban, megmutogatták a főiskolásoknak és mindenféle intelligens népnek, de nem jöttek rá a nyitjára. Többen azt mondták, hogy púder, mások kijelentették, hogy finom német hintőpor, német újszülöttek behintésére.

Guszev azt mondja:

— Finom német hintőporra nincs szükségem. Újszülöttem sincs. Legyen hát púder! Ezután minden borotválkozás után behintem vele a pofámat. Hadd éljek legalább egyszer életben kultúráltan!

Megborotválkozott és bepúderezte magát. Minden borotválkozás után rózsaszínű, virágzó ábrázattal járt és illatozott. Körülötte persze irigykedés, kérdezősködés.

Guszev, szó ami szó, nagyon is támogatta a német ipart. Gyakran és lelkesen dícsérte a német árut.

— Hány éve – azt mondja – rútitom személyiségemet mindenféle orosz selejttel, s most végre megérhettem! Ha majd – mondja – elfogy ez a púder, nem is tudom, hogyan leszek meg nélküle. Rendelnem kell még egy dobozzal. Csodálatos árucikk! Szinte megpihen tőle a lelkem!

Egy hónap múlva, amikor a púder már fogytán volt, egy ismerős értelmiségi látogatta meg Guszevékat. Az esti tea mellett elolvasta a doboz feliratát.

Kiderült, hogy német bolhapor volt benne.

Más, kevésbé életvidám embert természetesen alaposan letaglózott volna ez a körülmény. Sőt, kevésbé életvidám ember ábrázatán pattanások és kelések támadtak volna fölös aggályoskodásból. Guszev azonban nem ilyen ember volt.

— Ez aztán igen! – mondta. Ez aztán áruminőség! Eredmény! Ezt nem lehet túlszárnyalni. Ha úgy tetszik a pofádat púderezd vele, ha pedig amúgy, hát bolhákat riogatsz! Jó ez mindenre! Nálunk ezzel szemben meg mi van? Guszev, miután agyon dícsérte a német ipart, azt mondta még:

— Mert csak nézem, mi ez? Egy álló hónapja púderezkedem, s egyetlen bolha sem csíp! A feleségemet, madame Guszevát csípi!

A fiaim is elkeseredetten vakaróznak naphosszat. Nyinka kutyánk is váltig kaparja magát. Én meg, képzeljék, jövök-megyek és semmi! Még ha csak rovarok is, de érzik a selymák, mi az igazi minőség. Hát ez aztán csakugyan...

Guszevnek mostmár elfogyott a pora. Bizonyára újra csípi a bolhák...

MEGYEI HÍR

Csík Lajos Somogy megyei szervezeteink titkára a kaposvári katolikus gimnáziumban április 18-án megtartott szülői értekezletről küldött tudósítást.

Az értekezleten szép számmal vettek részt a vak- és látássérült gyermekek, szüleikkel egyetemben. Csík Lajos megnyitó beszédében a látássérült gyermekek nevelésével kapcsolatos speciális teendőkörre hívta fel a szülők figyelmét. (65 látássérült gyermek él a megyében, köztük óvodások, iskolások és általános iskolát végzettek). Szólt a Vakok Ifjúsági Klubjáról, melyet a végzős fiatalok alapítottak: itt kedvükre szórakozhatnak, tanulhatnak, hasznosan, kultúráltan tölthetik szabadidejüket. Majd az Anyák Napjáról való megemlékezés következett, végezetül pedig Juhász Imre Somogy megyei vak költő: Óda az emberről című versének alábbi soraival zárta beszédét:

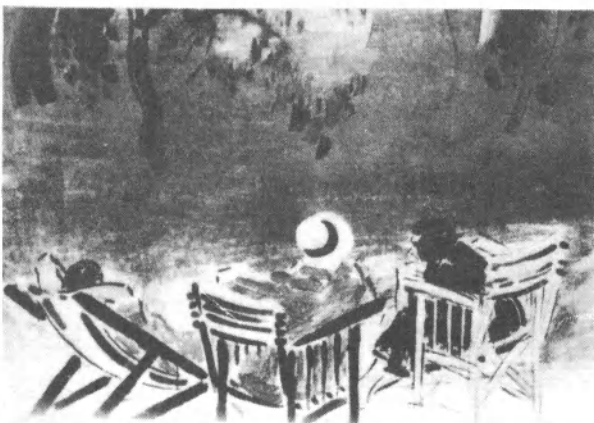
*A fényre született az ember
A sötétség nem lehet rajta úr*

* * *

*...s a sötétség nem tartja fogva
az embert, ki a fénybe nézett.*

Csík Lajos után Forró József titkár tájékoztatta a szülőket a látássérült gyermekeket megillető segédeszközökről. Bogár Ferencné tanárnő közölte, hogy a Művelődési és Közoktatási Minisztérium - pályázat útján - 100 ezer forintot adományozott a szervezetnek, melyen a sérült gyermekeknek Picht-írógépeket, magnetofonokat és szintetizátorokat vásároltak.

Csík Lajos, a szervezet elnöke zárta az értekezletet. Bejelentette végezetül, hogy a megyei Vöröskereszt Szervezet ruhanevet gyűjtött a látássérült gyermekek számára, továbbá megköszönte az Állatorvosi Kamara segítségét; jelentős összeggel támogatja ugyanis egyik kollégájuk árváját, Hosszú János tanulót.

Vaszary János (Kaposvár szülőtte):
Parkban

Rippl-Rónai (Kaposvár szülőtte):
Apám és Piacsek bácsi

HOROSZKÓP

az Ikrek havában születteknek
(május 21-június 20)

Ebben a hónapban az események megvilágosodnak, látóköre kiszélesedik. A hónap első felében társas élete, barátságai, egyházi vagy klubtevékenysége kiteljesedik és jelentősen javul a különböző nagy szervezetekkel és intézményekkel fenntartott kapcsolata is. Jó üzleteket köthet. Vigyáznia kell, mert a június 15-i holdfogyatkozás kedvezőtlen hatása nehézségeket hozhat házasságában és minden más partnerkapcsolatában is. Ne adjon ultimátumot senkinek se, sőt egyenesen kerülje embertársaival az indulatos összeütközéseket, főként a hónap közepét követően. Június 30-án teljes napfogyatkozás lesz és ez a kozmikus körülmény kedvezőtlenül befolyásolja az Ön anyagi helyzetét.

A hónap általános jellege:

A nap- és holdtevékenység ebben a hónapban jelentős mértékben kihathat és kedvezőtlenül befolyásolhatja utazási lehetőségeit. Sőt, június 15-e körül még az Önre leselkedő baleseti veszély is felerősödik, valamint a negatív hatásokkal néhány napon át számolnia kell. A nap- és holdfogyatkozás kezdetén számítani lehet természeti csapásokra (esetleg földrengés, szélvihar, árvíz) és a velük

kapcsolatos elemi, anyagi károkra, sőt e jelenségek bekövetkezésének lehetősége június vége felé még növekszik is. A hónap legnagyobb részében azonban sikeresen oldhatja meg otthoni problémáit és

a legszemélyesebb ügyeiben is jól dönt.

Részletek:

Június utolsó napjaiban rendkívüli óvatosság ajánlott: ez elsősorban anyagi természetű ügyeire vonatkozik.

Vonzások és taszítások:

A szellemileg Önhöz hasonló beállítottságú, intellektuális személyiségeket gyűjti maga köré, egyetemistákat és a legkülönfélébb tanulmányokat folytató embereket. Vonzza a kreatív gondolkodású, önmagukat „hozni” tudó, eredeti Ikrek egyéniségeket, és azokat az embertársait, akiknek a Mars-a, vagy a Jupiter-e az Ikrek jegyében áll. Annál kevésbé kedveli az önmotogató, gyermeteg módra viselkedő felnőtteket, mint ahogy igyekszik elkerülni azokat is, akik képtelenek kimozdulni otthonukból és attól óckodnak a leginkább, hogy bármit is megismerjenek a világ eseményeiből.

Hogyan oldja meg problémáit?

Csak addig nyújtózkodjon, ameddig a takarója ér és ne vásároljon össze olyan dolgokat, amelyekre semmi szüksége sincs. Most korántsem ajánlatos, hogy pénzszerzésen törje a fejét, vagy hogy költsenek. Kerülje a leszámolást embertársaival és ne osztogasson ultimátumokat. Ez az a hónap ugyanis, amikor sem Önmagán, sem másokon nem sikerülhet változtatnia.

Fontos szempontok:

Kiváló közösségi érzéke van, de ajánlatos elkerülnie a merevségre hajló embertársait vagy a dogmákat érlelő helyzeteket. Csak akkor sikerülhet az Önre már régóta ránehezedő feladatokat befejeznie, ha a munkáját ezúttal egyedül akarja elvégezni.

SZÉP A FÉNYKÉP F O R T E P A P Í R O N
SCHÖN SIND DIE BILDER AUF F O R T E P H O T O P A P I E R
YOUR PICTURES ARE NICE ON F O R T E P H O T O P A P E R S

PHOTO FILMS
PHOTO
AND PAPERS

FÉNYKÉPEZÉSHEZ HASZNÁLJA A FEKETE-FEHÉR ÉS SZÍNES
F O R T E A N Y A G O K A T !

BENUTZEN SIE ZUM PHOTOGRAPHIEREN DIE SCHWARZ-WEISSEN
UND FARBIGEN F O R T E M A T E R I A L I E N !

USE IT TO THE BLACK-AND-WHITE AND COLOR
P H O T O - M A T E R I A L S M A D E B Y F O R T E !

F O R T E F O T O K É M I A I I P A R

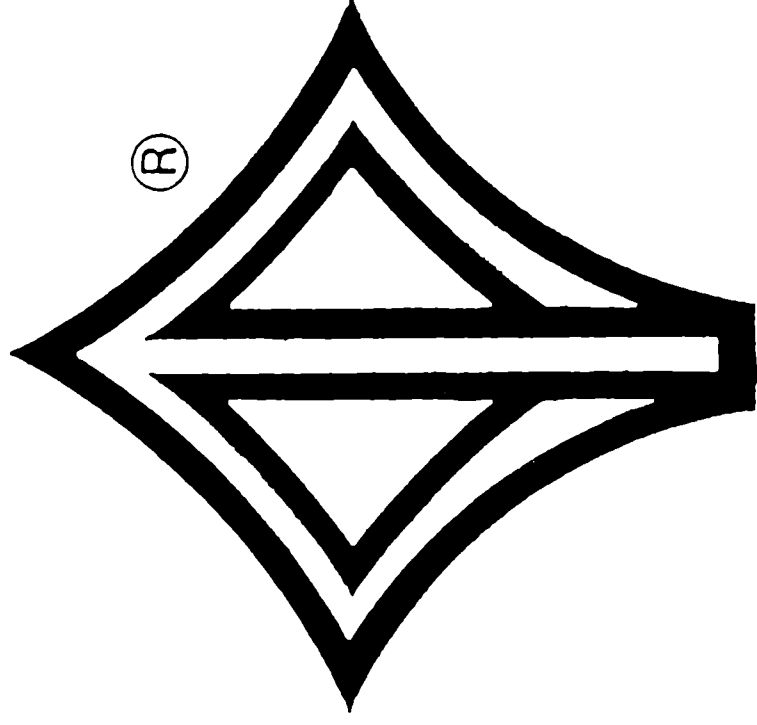
2801 VÁC, VÁM UTCA 3. PF. 100. TELEX: 22-5022

HUNGARY

*Sport- és
szabadidőruházat*

*Sport- és
szabadidőruházat*

*Sport- és
szabadidőruházat*

SENIOR

VÁCI KÖTÖTTÁRUGYÁR

Gyártja:

HIRDETÉSEK

31 éves, cukorbetegség következtében látását veszített nő megismerkedne 30–40 év közötti, hívő, független, gyengénlátó fiatalemberrel. A leveleket a szerkesztőségbe "Együtt a keskeny úton" jeligére kéri.

Alig használt OPTACON olvasókamera sürgősen eladó. Érdeklődés csak levélben az alábbi címen: Bodonyi Andrea, 3021. Lőrinci, Ságvári u. 65.

45 éves gyengénlátó férfi megismerkedne korban hozzáillő gyengénlátó hölgygel házasság céljából. A leveleket "Ott-hon" jeligére a szerkesztőségbe kéri.

35 éves, jó kedélyű, család-szerető, érettségizett szakmunkás látó férfi vagyok. Vidéken élek. Házasság céljából várom korban hozzámillő gyengénlátó, vagy látó hölgy levelét "Feri" jeligére a szerkesztőségbe.

Eladó egy tv-hez csatlakoztatható állványos nagyító berendezés. Ára: 10 ezer forint. Eladó továbbá egy BraiLab számítógép hat ezer forintért. Érdeklődni egész nap lehet a 156-48-31-es telefonszámon.

PROXERV az ön partnere !
Informatikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

✉ Budapest, 1052 V. Fehérhajó u. 2. ☎ 1-374-255

Számítástechnikai tanácsadás, rendszerfejlesztés

TITKÁR iroda automatizálási rendszer

- ☞ Partner nyilvántartás és céginformáció
- ☞ Lekérdezések
- ☞ Levelezés hat nyelven, szövegszerkesztővel
- ☞ Ki- és bejövő iratok iktatása
- ☞ Határidő nyilvántartás, időpont egyeztetés
- ☞ Feljegyzések kezelése
- ☞ Közvetlen telefax küldés és fogadás

Oktatás

- ☞ Alapfokú számítástechnikai ismeretek
- ☞ PC számítógép kezelés
- ☞ WORD szövegszerkesztő

Műszaki szolgáltatások

- ☞ Számítógépek és hálózatok telepítése
- ☞ Számítástechnikai eszközök javítása
- ☞ Szervíz

Komplex kereskedelmi rendszer

Export és belkereskedelmi modul

- ☞ Ajánlatok, engedélyek, kötések és a lebonyolítás kezelése
- ☞ VÁM 91
- ☞ Ügyletkövetés
- ☞ Teljeskörű gépi okmányolás
- ☞ Telefax kapcsolat

Import modul

- ☞ Megrendelések, ajánlatok, engedélyek, kötések és a lebonyolítás kezelése
- ☞ VÁM 91
- ☞ Ügylet követés
- ☞ Teljeskörű gépi okmányolás
- ☞ Telefax kapcsolat

Főkönyvi és folyószámla rendszer

- ☞ Analitikus és főkönyvi nyilvántartás
- ☞ Széleskörű lekérdezési lehetőséggel
- ☞ Állományszintű kapcsolat a kereskedelmi rendszerekkel

*Rendszereink egymással kapcsolhatók, modulonként is megvásárolhatók
Számítástechnikai segédanyag kereskedelem*

